

BULETINUL

SOCIETĂȚII NUMISMATICE ROMÂNE

PUBLIICAȚIUNE SEMESTRIALĂ

Sub îngrijirea D-lui

CONSTANTIN MOISIL

PROFESOR SECUNDAR, NUMISMAT-AJUTOR
AL ACADEMIEI ROMÂNE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ANUL XI.

1914

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA CURȚII REGALE, F. GÖBL FII
19, STRADA REGALĂ, 19

1915.

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII

CLUJ

DONAȚIUNEA

PROF. ALEX. LAPEDATU

B. A. L. P183

MITETUL SOCIETĂȚII NUMISMATICE ROMÂNE

2: *M. C. Sutz*: vice-președinte: *Al. Cantreuzino*
eneral: *Dr. G. Serereanu*; casier-contabil: *V. N. Popp*;
Dr. C. Anghelescu, *C. Alessandrescu*, *I. G. Bibicescu*,
Budișteanu, *G. Calonfirescu*, *W. Knechtel*, *V. Paspatti*;
secretar: *Const. Moisil*.

CUPRINSUL

- Necrolog*: Regele Carol I; D. A. Sturdza.
Const. Moisil, D. A. Sturdza și numismatica românească (cu 1 portret).
G. Sion, Monete suedeze falsificate în monetăria din Succava (cu 3 fig.).
Const. Moisil, Monete și Tezaur monetare din România și ținuturile românești.
C. M., Noutăți Medalistice: Medalii privitoare la războiul actual (cu 4 fig.).
Const. Moisil, Buletin Bibliografic.
Cronică. Biletele de 5 lei. Cursul monetelor în Principatele Române. Peceta palatului domnesc din Iași. O socoteală veche. Hârtia monetă la expoziția din Lipsca. Pecetea lui Tudor Vladimirescu. † Dr. A. Leoute. Înștiințare.
Dare de seamă despre mersul Societății Numismatice Române în 14.
Sumar (în limba franceză).

Redacția: Calea Victoriei, 135, București.

TABLA DE MATERII

1914

Studii și cercetări.

M. C. Sabau, Contribuțiune la studiul pondurilor antice din orașele noastre potice (cu 6 figuri) pag. 1.

General P. V. Năsturel, Interpretarea mobilelor eraldice de pe monetele Țării Românești; (cu 4 figuri) pag. 19.

G. Sion, Monete suedeze falsificate în monetăria din Suceava (cu 3 figuri) pag. 49.

Const. Moșil, Medaliiile lui Constantin-Vodă Brâncoveanu (cu 8 figuri) pag. 9.

-- Monete și Tezaure monetare din România și ținuturile românești învecinate. pag. 23 și 55.

-- D. A. Sturdza și numismatica românească (cu 1 portret) pag. 42.

Noutăți medalistice

Medalia Păcii de București, bătută de Doamnele române pag. 28.

-- Medalia «Avântul Țării» pag. 28. -- Medalia Cadrilaterului pag. 29.

-- Medalia Carmen Sylvei pag. 30. -- Medalii privitoare la războiul actual, pag. 57.

Buletin bibliografic

Documente, (30). -- Cărți, (31 și 60). -- Periodice: Numismatica greacă (33 și 61). -- Numismatica română, (34 și 62). -- Numismatica românească, (34).

Cronică

O nouă emisiune de monete românești (35). -- Cursuri și conferințe despre numismatică (35). -- Falsificatori de monete (36). -- O moș-

tenire interesantă (37). — Monetele străine ce au circulat în țările noastre (37). — Monete-bijuterii (37). — Vechi capitaluri negustorești (38). — Bi-letele de 5 lei (62). — Perpere (63) — Cursul monetelor în Principatele Române (63). — Pastile monetare (63). — Pecetea Palatului Domnesc din Iași (64). — O socotcală veche (65). — Hârtia monetă la expoziția din Lipsca (64). — Pecetea lui Tudor Vladimirescu (65).

Mersul Societății în 1914

Comitetul (66). — Membrii (66). — Procese-verbale (69). — Comuni-cări numismatice (76 și 78). — Creșterea colecțiilor (80). — Situația finan-ciară (75 și 83).

Necrologuri

Medic Colonel Casasovici (39). — Colonel G. Iordănescu (39). — Regele Carol I (41). — D. A. Sturdza (41). — Dr. A. Leonte (65).

Societatea Numismatică Română a luat parte cu cea mai adâncă durere la nețărmurita jale a țării și a întregului neam românesc pentru moartea augustului nostru Suveran

REGELE CAROL I

săvârșit din viața aceasta la 27 Septembrie 1914.

Marele Rege în cursul glorioasei și rodnicei Sale domnii a onorat și societatea noastră cu înalta-I sollicitudine, interesându-se de aproape de lucrările ei și dăruind numeroase medalii și plachete pentru colecțiunile ei.

Dumnezeu să-I dea odihna veșnică precum veșnică I-va fi amintirea în inimile noastre.

Un mare gol a lăsat în rândurile societății noastre trecerea la viața de veci, în noaptea de 8 Octombrie 1914, a iubitului și regretatului președinte de onoare

Dimitrie A. Sturdza

Ilustrul bărbat de stat și veneratul părinte al numismaticei românești a prezidat la înființarea societății noastre și a fost până la moarte un mare îndrumător și un prețios sfătuitor al nostru.

Adânc întristați rugăm pe Dumnezeu să-I odihnească în pace.

DIMITRIE A. STURDZA ȘI NUMISMATICA ROMÂNEASCĂ

Cu moartea lui Dimitrie A. Sturdza, numismatica românească a pierdut nu numai pe unul dintre reprezentanții cei mai de valoare, dar pe însuș întemeietorul ei. Căci dacă și înainte au existat în țara noastră colecționatori de monete vechi și s'au publicat scrieri asupra monumentelor de acest fel, D. A. Sturdza a fost cel dintâi care a organizat o colecțiune de monete după normele științifice și cel dintâi care a publicat adevărate studii numismatice. Timp de o jumătate de veac, cu toată enorma activitate ce a desfășurat pe terenul istoriei, a economiei naționale și ca băr-

Dimitrie A. Sturdza.

bat de stat, D. A. Sturdza s'a ocupat necontenit, cu cel mai mare interes și cu cea mai mare dragoste de monumentele noastre monetare, întrebunțând toată autoritatea sa științifică și politică pentru ocrotirea lor și pentru propășirea științei numismatice.

Totdeauna a existat la noi un interes oarecare față de monetele vechi; ele s'au păstrat în familii sau în biserici pentru proprietățile talismanice ce se credea că au, ca exvoturi sau ca bijuterii. Dar colecțiuni numismatice n'au început să se facă decât abia în veacul al XIX-lea. Cei dintâi cărturari români, cari și-au format colecțiuni de monete vechi au fost: în Moldova Gheorghe Seulescu, un distins profesor din Iași și pasionat amator și cercetător de antichități, iar în Țara Românească generalul Nicolae Mavrus, un mare colecționator

de obiecte antice și director general al carantinelor în epoca Regulamentului Organic (1833—1851). Seulescu adunase un număr restrâns de monete moldovenesti, cari pe vremea aceea erau foarte puțin cunoscute; în schimb colecțiunea lui Mavrus cuprindea o mare cantitate de monete antice grecești și romane, adunate parte în țară, parte peste Dunăre, dar nu era orânduită în mod sistematic. Cu ocazia ocupațiunii austriace din 1854, ea a fost simțitor redusă de către ofițerii străini, cari au despoiat-o de piesele cele mai frumoase și mai scumpe.

Câțiva ani în urmă începea să formeze o nouă colecție numismatică un tânăr distins, care abia întors din străinătate, ocupase în Moldova situații foarte înalte. Era D. A. Sturdza, fost secretar al Divanului adhoc moldovenesc.

Deși făcuse la universitățile germane studii serioase de economic politică și finanțe, D. A. Sturdza n'a adus de acolo dragostea față de aceste monumente ale trecutului. Tatăl său, marele logofăt Alexandru Sturdza, era un om foarte cult, care își dădea bine seamă de valoarea vechilor monumente de cultură, și el a inspirat tânărului său fiu, încă din copilărie, respectul și dragostea față de rămășițele culturii vechi românești. Aceste sentimente au fost întărite și mai mult prin contactul cu Gh. Seulescu și Gh. Beldimanu, amândoi colecționatori de monete moldovenesti, cari deșteptându-i un interes special față de aceste monumente ale trecutului, au contribuit în cel mai mare grad ca D. A. Sturdza să devie numismat. Iar cunoștințele câștigate în străinătate și exemplele demne de urmat de acolo, n'au făcut decât să accentueze și mai mult această vocațiune și să completeze educația științifică a tânărului învățat. Astfel, întors în țară, D. A. Sturdza își organizează o frumoasă colecție de monete grecești și romane și în acelaș timp începe să adune cu mare râvnă monetele și medaliile vechi românești.

Era natural ca tânărul numismat să intre în legături și cu bătrânul colecționator N. Mavrus, iar aceste legături nu s'au mărginit numai pe terenul științei numismatice, ci au devenit mai intime prin căsătoria lui D. A. Sturdza cu o nepoată a lui Mavrus. Astfel când la 1868 generalul moare, lăsând colecția sa de antichități Statului, D. A. Sturdza este numit executor testamentar și în această calitate el caută să ia toate măsurile pentru a apăra colecția numismatică de noi pierderi. Ea este depusă la Muzeul de antichități

din București, într'o casă de fier specială, ale cărei chiei sunt luate în păstrare de Sturdza și de d. M. C. Sutzu, un alt tânăr învățat, care se devotase științei numismatice. Amândoi se întrec de acum înainte să orânduiască și să îmbogățească cât mai mult acest depozit monetar. Sturdza îi încorporează colecția sa de monete antice, iar d. Sutzu stăruie să se achiziționeze mai multe colecții particulare și dăruie însuș numeroase monete grecești, mai ales pontice. Chiar și după ce a ajuns director al Muzeului Național de antichități un om competent ca Tocilescu, cheile și supraveghierea colecțiunii numismatice au rămas tot în sarcina acestor doi numismați, al căror scop era în primul rând să alcătuiască o serie complectă a monetelor lui Traian, iar de altă parte să adune cât se poate mai numeroase specimene de monumente monetare, produse în antichitate pe teritoriul românesc.

Dar în timpul când, cu toată întinsa sa activitate politică, D. A. Sturdza supraveghia, orânduia și îmbogăția colecția de monete antice lăsată de Mavrus, își organiza și pentru sine o colecție de monete și medalii românești. În anul 1872, colecția aceasta cuprindea seriile monetare ale Domnilor Moldovei și Țării Românești, seria monetelor emise în timpul ocupațiunii rusești (1770—1774) și un mare număr de medalii românești, bătute între 1600—1853. Pe baza lor și a cercetărilor făcute în muzeele străine, D. A. Sturdza publică în acest an, în Revista Numismatică din Viena, un erudit studiu, intitulat: Privire asupra monetelor și medaliilor principatului Românici (*Übersicht der Münzen und Medaillen des Fürstentums Romanien*), dedicat amintirii generalului Mavrus ¹⁾. Studiul acesta, redactat cu multă temeinicie, este prima lucrare științifică asupra monetelor și medaliilor noastre și constituie baza științei noastre numismatice. Printr'însul D. A. Sturdza, de o parte, a dat o îndrumare științifică cercetărilor numismatice dela noi, de altă parte, a atras atenția învățaților străini asupra istoriei noastre monetare.

O altă lucrare, de o valoare tot atât de mare, a venit să completeze pe cea de mai sus, la 1878, șapte ani după ce D. A. Sturdza fu ales membru al Academiei Române. Ea este intitulată: Bibliografia numismatică românești și cuprinde toate izvoarele literare cunoscute până atunci, cu privire la monetele și medaliile noastre vechi ²⁾.

¹⁾ Numismatische Zeitschrift Bd. IV (1872) și ediția separată din 1874.

²⁾ Analele Academiei Române, XI, 2, p. 105 urm. și ediția separată 1879.

Contribuțiunii ulterioare, publicate mai ales în Analele Academiei Române, au complectat cele doua lucrări fundamentale; toate împreună au făcut din D. A. Sturdza cel mai mare numismat al nostru.

Dar savantul numismat nu s'a mărginit numai la lucrări de erudiție. Știind câtă importanță are pentru numismatică o activitate de amatori bine îndrumați, el a căutat să atragă atenția publicului cult asupra monumentelor monetare, publicând în reviste articole cu subiecte numismatice, ținând conferințe publice și căutând, prin îndemnuri personale, să convingă pe oamenii culți despre valoarea acestor monumente și despre nevoia de a le colecționa. ¹⁾ Și pe acest teren activitatea sa a dat roade remarcabile, căci intelectualii noștri au început să manifesteze un interes tot mai mare pentru monumentele monetare, numărul colecționarilor și al celor ce se ocupau cu studii numismatice a devenit tot mai mare și astfel, în anul 1903, s'a putut constitui, din îndemnul d-lui Al. Cantacuzino și sub auspiciile lui D. A. Sturdza, o societate numismatică, care a început să publice prima revistă numismatică românească. ²⁾ Înființarea acestei societăți constituie un pas înainte în istoria numismaticii noastre, căci prin lucrările publicate de membrii ei și prin medaliile bătute sub îngrijirea ei, a contribuit într'o măsură foarte mare la propășirea științei numismatice și a artei medalistice din țara noastră.

Încă din 1876 D. A. Sturdza a dăruit Academiei Române colecțiunea sa de monete și medalii românești și de acum înainte toate achizițiile ce le-a făcut, au fost destinate să îmbogățească această colecțiune a Academiei, care a devenit astfel cel mai complet depozit de monumente monetare românești. Dar pentru ca cei ce se ocupă cu știința numismatică să aibă la îndemână toate categoriile de monumente monetare, produse pe întreg teritoriul românesc, din cele mai vechi timpuri, precum și acele ce au circulat în vremurile vechi în părțile noastre, D. A. Sturdza, ajutat de vechiul său tovarăș, d. M. C. Sutz și de bibliotecarul Academiei Române, d. I. Bianu, a organizat pe lângă această instituție un Cabinet Nu-

¹⁾ *Memorii asupra numismaticii române* în Columna lui Traian 1877; *Numismatica română*, Conferință publică ținută la Ateneu 1878 (publicată și în Convorbiri Literare 1878) ș. a.

²⁾ Buletinul Societății Numismatice Române, redactat dela 1903—1912 de dr. G. Severeanu, iar dela 1913 înainte de autorul acestor rânduri.

numismatic, încorporând la colecțiunea Academiei, vechia colecțiune a lui Mavruș, care de atâta vreme se găsea în paza celor doi mari numismați. În acest clip, s'a dotat știința românească cu o instituție menită, de o parte, să cuprindă toate categoriile de monumente numismatice de pe întreg cuprinsul pământului românesc, iar de altă parte, să grupeze în jurul său și să îndrumeze mișcarea numismatică românească.

În urma unei activități atât de bogate și de rodnice, D. A. Sturdza și-a câștigat cu drept cuvânt numele de părinte al numismaticeii românești, iar pentru cei ce se vor ocupa cu această știință, el va rămâne deapănura un strălucit model de muncă stăruitoare, de pricepere adâncă și de dragoste nețărmurită față de monumentele culturii noastre strămoșești.

Părerile lui D. A. Sturdza despre scopul și importanța științei numismatice sunt cele ce au predominat în general în veacul al XIX-lea.

«Numismatica nu este o știință de sine-și stătătoare — zice el reproducând teoria lui August Bockh — ci o știință auxiliară; ca atare ea nu este o disciplină unitară, ci un agregat sau o culegere de material pentru diferite alte discipline...

«Monetele (banii) s'au introdus pentru a servi în relațiunile comerciale ale oamenilor și ale popoarelor, de intermediare ale schimburilor. Din acest punct de privire, care este tot de o dată și cel mai general, numismatica se ține de metrologic, adică de știința ce se ocupă cu măsurile și greutatețile, și face parte din științele filologice...

«Pentru a circula cu siguranță, monetele capătă o marcă oarecare. Această marcă are o îndoită menire: a garanta buna calitate a monetei și a-i indica valoarea. Semnele acestea pot fi mai mult sau mai puțin artistice. Numismatica se ține dar și de belle-arte.

«Monetele devin însă tot de-o dată, prin chiar semnele ce se află pe ele, un mijloc de investigațiuni istorice și în acest sens, numismatica se leagă de paleografie și devine o știință auxiliară a istoriei.

«Ca instrument de schimb moneta joacă un mare rol în viața economică a popoarelor. Numismatica dă dar un ajutor, și un ajutor

însemnat, investigațiilor ce economiștii și financiarii fac asupra traiului popoarelor.»¹⁾

De sigur că astăzi când numismatica s'a emancipat de sub influența filologiei și a devenit o știință autonomă,²⁾ această concepție nu mai poate fi satisfăcătoare și D. A. Sturdza însuș, deși n'a revenit în scris asupra teoriei enunțate la 1878, privea cu simpatie noua concepție numismatică și urmăria cu cel mai mare interes progresul acestei științe.

Cât privește monumentele monetare românești, pe cari le-a adunat cu atâta dragoste și sârguință, D. A. Sturdza le consideră ca unele dintre cele mai prețioase rămășițe ale trecutului nostru. «Banii moldovenesți și muntenesți, zice el, sunt dintre mărturiile cele mai pipăite a trecutului vieții noastre naționale, și au importanță cu atât mai mare, cu cât șirul lor începe aproape în timpul fundării Principatelor, cu cât tocmai timpurile cele mai vechi sunt mai bogat reprezentate și cu cât probleme istorice și culturale nedeslegate încă, se leagă de examinarea lor.»³⁾

Una dintre problemele cele mai grele de numismatică românească a fost pentru D. A. Sturdza determinarea și clasificarea vechilor noastre monete. Într'un timp când istoricii noștri nu reușiseră nici măcar să stabilească definitiv șirul Domnilor celor două state românești, și când evoluțiunea economică și culturală a acestor state nu era aproape de loc cunoscută, o lucrare ca aceasta trebuia să întâmpine greutăți de neînvins. Cu toate acestea D. A. Sturdza a știut să întrebuințeze toate mijloacele de cari putea dispune, pentru a fixa cea dintâi clasificare științifică a monetelor românești. Cercetări serioase în domeniul istoriei noastre, studii amănunțite ale reprezentărilor de pe monete, ale legendelor și pondului lor, investigațiuni în colecțiunile din străinătate și studii comparative ale monetelor statelor vecine, toate au avut de rezultat stabilirea unei clasificări, care se menține în cea mai mare parte până astăzi și a fost adoptată de

¹⁾ Bibliografia numismaticei române, *Analele Acad. Rom.*, XI (1878), 2 p. 105 — 6.

²⁾ Cf. Luschin v. Ebengreuth, *Allgemeine Münzkunde u. Geldgeschichte*, Gratz 1904; Ambrossolli, *Della numismatica come scienza autonoma* în *Rivista italiana di numism.* 1893.

³⁾ *Magnum Etymologicum Romaniae*, cuvântul *Ban*.

toți ceice s'au ocupat de monetele noastre. Un singur mijloc n'a fost îndeajuns utilizat la stabilirea acestei clasificări: tezaurele monetare; cu ajutorul lor s'ar fi putut determina definitiv și unele dintre monetele a căror identificare rămâne dubioasă.

Dar nimănui nu-i este dat să facă pe lumea aceasta operă perfectă și marele merit al lui D. A. Sturdza de a fi deschis drumul cel bun pentru propășirea științei noastre numismatice, nu va putea fi micșorat din acest motiv. Urmașii săi au datoriat, ca mergând pe drumul indicat de marele lor învățator, să înlăture rând pe rând și celelalte piedeci ce le mai stau în cale.

Monetele n'au fost singurele monumente numismatice de cari s'a ocupat D. A. Sturdza. Încă din veacul al XVII-lea domniile noastre începură să bată medalii, în scop de a comemora fapte sau date mai însemnate din viața lor. Aceste monumente au fost adunate și studiate de învățatul numismat cu acelaș interes ca și monetele. În cabinetul numismatic al Academiei Române se află o colecțiune aproape completă de medalii românești, datorită exclusiv lui D. A. Sturdza, iar în lucrările sale medaliiile sunt tratate cu aceeaș râvnă și competență ca și monetele.

În acelaș timp D. A. Sturdza a dat atenția cuvenită și ponderilor monetare, în special «petrelor de cumpănă», cari s'au întrebuințat în prima jumătate a veacului al XIX-lea, pentru a se verifica greutatea monetelor străine, ce circulau în țările noastre în acest timp când nu existau monete proprii românești.

Adânc convins de marea valoare a monumentelor numismatice, D. A. Sturdza a îmbrățișat cu aceeaș dragoste și căldură toate categoriile de monumente de acest fel, pe cari adunându-le cu mari jertfe de timp și de bani, și studiindu-le cu multă sârguință și dragoste, le-a lăsat moștenire științei românești. De aceea numele lui va fi legat pe vecie nu numai de studiul monetelor noastre, dar de toate ramurile științei numismatice românești

CONST. MOISIL.

MONETE SUEDEZE FALSIFICATE ÎN MONETĂRIA DIN SUCEAVA

D-l G. Sion, un foarte activ colecționator de monete vechi, a avut ocazia să achiziționeze în ultimii ani o mare cantitate de monete fabricate în tarapanaua ce înființase Dabija-Vodă la Suceava. Aceste monete nu sunt altceva decât falsificate de ale șilingilor poloni, suedezi și prusieni din reaganul al XVII-lea. Studiindu-le mai de aproape, d. Sion a constatat, că prezintă un număr foarte mare de variante, ceea ce dovedește că monetăria suceveană a falsificat o cantitate extraordinară de șilingi. În acelaș timp d-sa a găsit câteva monete cari au datu 1685, fapt care ar proba că atelierul monetar înființat de Dabija-Vodă a continuat să funcționeze încă cel puțin 20 de ani după moartea lui. Față de cele vre-o 150 de variante cunoscute până acum, ¹⁾ d. Sion a găsit mai bine de 1000, dintre cari numai ale reginei Cristina a Suediei sunt în număr de aproape 300. Pentru ca numismații să-și dea seamă de mulțimea de variante ale șilingilor cu numele acestei regine, falsificați la Suceava, publicăm mai jos lista celor inedite, aflătoare în colecția d-lui Sion, din care am omis însă pe acelea ale căror legende n'au putut fi redată prin caracterele tipografice de cari dispunem.

CRISTINA (1622—1655; + 1689)

I. Șilingi cu armele orașului Riga

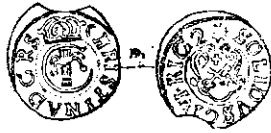

Fig. 2.

A. Monograma C încoronată și având în mijloc stema familiei Vasa
B. Armele orașului Riga: două chei încrucișate și deasupra lor o cruce.

1. CHRISTINA D'G'R'S	SOLIDVS CIVL...SIS 3
2. CHRISTINA DG R S	SOLIDV CIVI RIG'4
3. C...TINA DG...	SOLIDVS CIVL... G 4

¹⁾ E. Fischer, Beitrag z. Münzkunde des Fürstentums Moldau, Cernăuți 1901; Const. Moisil, Creșterea colecțiilor Academiei Române. Cabinetul Numismatic 1913 București.

4. CHRISTINA DG R S	SOLIDV CIVI RIG 4'
5. CHRISTINA D'G DRS	SOLIDVS CIVI RIGE 4'
6. ...ISTINA DG R...	SOLIDVS CIVI RIG 6
7. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS CIVI RIG 12
8. CHRISTINA D...S'VTRIG 12'
9. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS CIVI RIG 14
10. CHRISTINAA DG R S	SOLIDVS CIVI RIG 15
11. CHRISTINA DG R S	SOLL.....IG 16
12. CHRISTINA DG R S	SO.....RIG 16'
13. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS CIVI RIG 18
14. CHRISTINA DGD R S	SOLIDVS C' RIGENSIS 30
15. CHRISTINA DGD R S	SOLIDVS C' RIGENSIS 32(?)
16. ...STINA DGD R...	SOLIDVS CIVI RIG...SIS 35
17. CHRISTINA D'G D R S	SOLIDVS CIVI RIGENSIS 35
18. CHRISTINA D'G D...	SOLIDVS CIVI RIGENSIS 36
19. CHRISTINA D'G R S	SOLIDVS CIVI RIGENSIS 37
20. CHRISTINA D'G R S	SOLIDVS C RIGENSIS 38
21. CHRISTINA DGD R S	SOLIDV.....IS 39
22. CHRISTINA D...	SOLIDVS CIVI RIG 40
23. CHRISTINA DG R S'	SOLIDVS CIV: RIG 40'
24. CHRISTINA DGD R S	SOLIDVS CIVI RI 40
25. CHRISTINA D'G DRS	SOLIDVS CIVI RIGE: 40
26. CHRISTINA D:G R:S:	SOLIDVS CIVI: RIG:40'
27. CHRISTINA DGD R S	SOLIDVS CIVI RIGEN' 40'
28. CHRISTINA DG:R S	SOLIDVS CIVI RIGEN 41
29. CHRISTINA D'GD R S	SOLIDVS CIVI RIGE 41
30. CHRISTINA D'GD R S	SOLIDVS CIVI RIGE 41
31. CHRISTINA DGD R S	SOLIDVS CIVI RIGE 41'
32. CHRISTINA D:C:RR S	...IDVS CIVI: RIG 41:
33. CHRISTINA D'GD R S	SOLIDVS... IGEN 42'
34. CHRISTINA D'GD R S	SOLIDVS CIVI RIG 43
35. CHRISTINA D:GD R:S:	SOLIDVS CIVI RIG' 44:
36. CHRISTINA D'GD R S	SOLIDVS CIVI' RIG' 44
37. CHRISTINA DGD R S	SOLIDVE CIVI' RIG' 44'
38. CHRISTINA D'GD R S	SOLIDVS CIVI RIG' 44'
39. CHRISTINA D'G..RE	SOLIDVS CIVI: RIG:45:
40. CHRISTINA DGD R S	SOLIDVS CIVI RIGE: 45
41. CHRISTINA D'GD R S	SOLIDVS CIVI RIGE 45

42. CHRISTINA'D:G:RE:S:	SOLIDVS CIVI:RIG:45'
43. CHRISTINA'D:G:D:R:S:	SOLIDVS CIVI:45'
44. CHRISTINA'D:G'D:R'S:	SOLIDVS:CIVI:RIG:45:
45. CHRISTINA'D:G:D:R:S:	SOLIDVS CIVI:RIG:45:
46. CHRISTINA DGD'R'S	SOLIDVS'CIVI' RIG:45
47. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS'CIVI' RIG'45
48. CHRISTINA	SOLIDVS'CIVI' RIG'45'
49. CHRISTINA DG... R: S:	SOLIDVS CIVI:RIG:46:
50. CHRISTINA'D'G: RE'S	SOLIDVS CIVI:RIG:46'
51. CHRISTINA DG RE'S'	SOLIDVS CIVI:RIG:46:
52. CHRISTINA'D'G:RE'S'	SOLID... I:CG 46:
53. CHRISTINA'DG RE'S:	SOL..... RIG'46'
54. CHRISTINA'D.G'RE:S:	SOLIDVS CIVL:RIG:46:
55. CHRISTINA D:G RE'S:	SOLIDVS CIVI:RIG:47:
56. CHRISTINA D:G'RE:S:	SOLIDVS CIVL:RIG:47:
57. CHRISTINA D'G'R'S'	SOLIDVS CIVI'RIG'47:
58. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS'CIVI'RIG'47
59. CHRISTINA D: G'R'S.	SOLIDVS CIVI:RIG'47'
60. CHRISTINA'D.G'RE S:	SOLIDVS CIVI RIG:47:
61. CHRISTINA'D:G:RE:S:	SOLIDVS CIVI:RIG:47:
62. CHRISTINA D: G'RE'S:	SOLIDVS CIVI:RIG:47:
63. CHRISTINA'D'G:RE'S	SOLIDVS CIVI:RIG:47'
64. CHRISTINA' DG'R'S	SOLIDVS'CIVIRIG'47
65. CHRISTINA:G'R'S'	SOLIDVS CIVI:RIG.47
66. CHRISTINA'D'T'R'S'	SOLIDVS:CIVI:RIG:48
67. CHRISTINA'D.G.R'S'	SOLIDVS:CIVL:RIG 48'
68. CHRISTINA D'G:R:S:	SOLIDVS:CIVI RIG'48:
69. CHRISTINA D.G.R S:	SOLIDVS CIVI:RIG:48:
70. CHRISTINA.D:G'R'S'	SOLIDVS CIVI:RIG'48
71. GHRISTINA D:G.R'S'	SOLIDVS CIVI:RIG'48'
72. CHRISTINA D:G'R'S	SOLIDVS CIVL:RIG 48
73. CHRISTINA D:G:R S'	SOLIDVS CIVI'RIG'48.
74. CHRISTINA D:G R S	SOLIDVS CIVI: RIG'48'
75. CHRISTINA D:G R'S'	SOLIDVS CIVI RIG'49'
76. CHRISTINA'D: C'R'S'	SOLIDVS CIVI RIG 49
77. CHRISTINA DG R'S:	SOLIDVS CIVI:RIG:49
78. CHRISTINA.....S	SOLIDVS CIVI'RIG:49'
79. CHRISTINA DG.R'S'	SOLIDVS CIVI RIG'50'

80. ISTINA	SOLIDVS..... RIG 50
81. STINA'D:G'R'S'	SOLIDVS..... 50'
82. CHRISTINA'DG R S	SOLIDVS'CIVIRIG'51
83. CHRISTINA'D'G'R'S'	SOLIDVS'CIVIRIG'51'
84. CHRISTINA DG...S	SCLIDVS'CIVI RIG 52
85. CHRISTINA'D'G'R'S'	SOLIDVS'CIVI RIG'5'2'
86. CHRISTINA'DG R S'	SOLIDVS CIVI RIG 52
87. CHRISTINA'D.....S'	SOLIDVS CIVI RIG'5'3'
88. CHRISTINA'DGRS	SOLI...CIVI RIG'5'3'
89. CHRISTINA'D'G'R'S'	SOLIDVS CIVI RIG'5'4'
90. CHRISTINA'DG R S	SOLIDVS'CIVIRIG'5'4
91. ...ISTINA'D'G...	SOLIDVS'CIVIRIG'55
92.STINA'D'G'R S	SOLIDVS'CIVIRIG'5'5
93. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS CIVI RIG 56
94. ..RISTINA..... 57
95. CHRISTINA'DG'R S	SOLIDVS'CIVIRIG'58'
96. CHRISTL... G'59'
97. CHRISTINA DG R'S'DVS'CIVI RIG 60
98.TINA'D'G'R'S'	SOLIDVS CIVIRIG'60
99. CHRISTINA 'D'R'S'	SOLIDVS'CIVIRIG'60
100. CHRISTINA...RS	SOLIDVS CIVI RIG 60
101. CHRISTINA....	SOLIDVS CIVI RIG 60
102.: D:G:R'S'	SOLIDVS:CL...G 60'
103. CHRISTINA'D'G R S	SOLIDVS CIVL RIG 60
104. CHRIS...RS	SOLIDVS CIVI RIG'61
105. CHRIRTL...	SOLI...:RIG 62
106. CRISTII	SOLID...RIG'6'2'
107. CHRISTINA	'SOLID... 'RIG 6'2'
108. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS C....G I 66
109. CH..INA'D'G'DRS	SOLIDVS'CRI... 69
110. CHRISTINA DG DR S	SOLID.... SIS 70
111. CHRISTINA DGDRS	SOLIDVS CIVI RIGENSIS 76
112. ..I'S'TI'N'A'D'GR	'S'O'L'ID'VS'C'I...

II. Șilingi cu armele Livoniei.

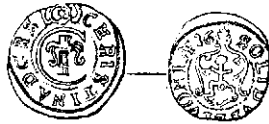

Fig. 3.

Ar. Monograma C încoronată și având la mijloc stema familiei Vasa.
Rs. Armele Livoniei.

113. CHRISTINA D G R S	SOLIDVS LIVONÆ 2:
114. CHRISTINA DG R S	SOLIDV LIVONLÆ 16
115. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS LIVONLÆ 43
116. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS LIVONÆ 18
117. NA D G R S	SOLIDVS 40
118. CHRISTI (pălărie de cardinal) D G R S	SOLIDVS LIVONIAE 40
119. CHRISTINA D G R S	SOLIDVS LIVONLÆ 45
120. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS LIVONLÆ 47
121. CHRISTINA D G R SV	SOLIDVS LIVONLÆ 45
122. CHRISTINA D G R S	SOLIDVS NLE 45
123. CHRIST (pălărie de cardinal) D G R SV	SOLIDVS LIVONLÆ 45
124. CHRISTINA D G R S	SOLIDVS LIVONLÆ 47
125. CHRISTINA D G R S	SOLIDVS LIVONLÆ 47
126. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS LIVONLÆ 47
127. CHRISTINA S LIVONLÆ 47
128. CHRISTINA D G R S	SOLIDVS LIVONLÆ 47
129. CHRISTINA D GR S	SOLIDVS LIVONIA 47
130. CHRISTINA DG R S	SO 47
131. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS LIVONLÆ 47 (41 ?)
132. CHRISTINA A D G R S	SOLIDVS LIVONIMP 47
133. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS LIVONLÆ 48
134. CHRISTINA DG R 3	SOLIDVS LIVONLÆ 48
135. CHRISTINA . . . S	SOLIDVS LIONLÆ 48
136. CHRISTINA DG R S	SOLIDVS HIVONLÆ 48
137. CHRISTINA IDG R S	SOLIDVS LIVONLÆ 48

138. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE 48
139. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE 48
140. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS IIVONIE 48
141. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS... ONLE 49
142. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE 49
143. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE 49
144. CHRISTINA DG R'S	SOLIDVS LIVONIE 49
145. CHRISTINA DG R'S	SOLIDVS LIVONIE 49
146. CHRISTINA D.G R'S	SOLIDVS LIVONIE 49
147. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE'50
148. CHRISTINA DG R'S	SOLL..... VONIE'50
149. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS I'ONIE'50
150. CHRISTINA DG R'S	SOLIDVS LIVONIE'50
151. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE'51
152. CHRISTINA DG R'S	SOLIDVS LIVONIE:51'
153. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE 151'
154. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE'52'
155. CHRISTINA D	'SOL ONLE'52'
156. CHRISTINA.D'G'R'S	SOLIDVS LIVO . . 53'
157. CHRISTINA'DG R'S	SOLIDVS LIVONIE'53'
158. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE '54'
159. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE '55'
160. CHR.....'S	SO LE '55'
161. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE '58'
162. CH A'D'G'R'S	SOLIDVS CIVI RIG I 58
163. CHRISTINA.D.G.R'S : IVONIAT 60
164. CHRISRINA'D . . S	SO . . S LIVONIA 60
165. CHRIS 'R'S	SOLIDVS . . NLE '61
166. CHRISTI VONIE '61'
167. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE 62'
168. CH G'R'SV	SOLIDVS . . VONIE 62
169. CHRISTINA'D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE 62'
170. CHRISTINA D'G'R'S	SOLIDVS LIVONIE 62'
171. CHRISTINA DG R'S	SOLIDVS C I 66

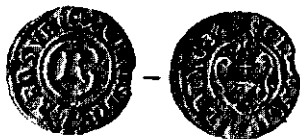
III. *Șilingi cu armele orașului Elbing.*

Fig. 4.

Az. Monograma CR încoronată. Rs. Armele orașului Elbing.

172. CHRISTINA RE Q SV
 173. CHRISTI...
 174. CHRIS DG REG SVE
 175. CHRIS DG REG SVE
 176. CHRIS DG REG SVE

SOLIDVS CIVI ELBING
 SOL...VS CIVI ELBING 33
 SOLIDVS CIVI ELBING 34
 SOLIDVS CIVI ELBING 35
 SOLIDVS CIVI ELBING 35

G. SION.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MONETE ȘI TEZAURE MONETARE

găsite în România și în ținuturile românești învecinate

(Vechiul teritoriu geto-dac) ¹⁾

42. La Nalbant (jud. Tulcea) s'a găsit, în 1910, un tezaur de 120 monete imperiale de aramă (din care 3 de argint) dela Constantin-cel-Mare, Elena, Constantia, Crispus, Constans, Constantin II, Iulian, Valens și Valentinian. Se află în colecția părintelui V. Ursăcescu, Dolhești (Huși). (Comunicat de păr. V. Ursăcescu).

43. La Satu-Nou (jud. Tulcea), între ruinele de cetate de pe malul Dunării, a găsit părintele V. Ursăcescu, în 1912, 25 monete de aramă dela împăratul Justinian. Monetele «erau așezate sub o piatră în ruinele zidului încunjurător». Se află în aceeași colecție. (Comunicat de păr. V. Ursăcescu).

¹⁾ *Buletinul* 1913, p. 19 și 62; 1914, p. 23.

44. La Dolhești (jud. Fălciu), s'a găsit în 1860, «un tezaur cu monete de argint, într'un vas de lut ars, de formă dreptunghiulară, despărțit în patru compartimente. Dimensiunile lui erau 25×35 cm., iar înălțimea pereților cam de 10 cm.; deasupra a avut o lespede de piatră. Monetele au fost de argint, cam strâmbe și tăiate la margine, după cum spune o bătrână care le-a văzut. Probabil că au fost imitațiuni barbare după staterii macedoneni ai lui Filip II, imitațiuni de cari s'au mai găsit în localitate. O fiică a găsitorelui, pentru a salva acești bani de bărbatul ei, care era alcoolic, i-a îngropat din nou, dar locul a rămas necunoscut până azi. În jurul acestui tezaur s'au făcut în cursul timpului diferite povestiri fantastice. Astfel, se zice că țăranul care l-a găsit, a trebuit să dea un suflet Celui-Necurat și, în adevăr, i-a murit o copilă imediat. Fiica lui, îngropând banii, i-ar fi merit tot Celui-Necurat, și de aceea nu mai pot fi găsiți. Apoi, din când în când, s'ar fi văzând stafii îmbrăcate în alb în locul unde a fost găsit tezaurul ș. a. m. d.

«Tot în satul Dolhești s'au mai găsit, în cursul timpului, și alte tezaure de monete de argint și au fost prefăcute în monedă nouă, prin intermediul fostului proprietar de aci, iar sătenii găsitorei au ajuns, din săraci, oameni cu stare». (Comunicat de păr. V. Ursăcescu).

45. La Iași, în clădirea fostului Palat Domnesc (actualul Palat Administrativ), a găsit, în 1914, d. Berindei, arhitectul însărcinat cu restaurarea clădirii, un foarte interesant tezaur de monete din vremea lui Dabija-Vodă. Ele fuseseră puse într'un sac și zidite într'un coș de sobă, unde, în cursul timpului, monetele au oxidat și s'au lipit una de alta, formând un bloc compact, iar sacul s'a putrezit. Greutatea blocului, care a luat forma sacului în care a stat, este de 15 kgr. Desfăcându-se câteva bucăți, s'a constatat că sunt șilingi suedezi, prusieni și poloni, din bănăria lui Dabija-Vodă dela Suceava. (Comunicat de d. Berindei la Societatea Numism. Rom.).

46. Intr'o localitate, rămasă necunoscută, din județul Argeș, s'a găsit anul acesta un tezaur de monete inclare de aur și mărgele de aur de diferite mărimi, de proveniență dacă și din veacul al VI-lea în. d. Cr. Se află în colecțiunea d-lui Dr. G. Severeanu (Comunicat de Dr. Severeanu la Societ. Numism. Rom.).

47. La Criciova (Banatul Țeмиșan) s'a găsit în 1910 un tezaur de vre-o 100 monete geto-dace, imitații de ale tetradrahmelor lui Filip II. (Gohl, Numism. Kőzlőny, 1914 p. 131).

48. La Sascut (jud. Putna) s'a găsit în 1914 o oală cu 70 dinari romani republicani dintre 127—27 în. d. Cr. (Comunicat de d. B. Sepeanu, București).

49. În județul Prahova, într-o localitate ramașă necunoscută, s'a găsit pe la 1875 un tezaur de monete medievale, care conținea «bani dela Vladislav I, II și III, dela Radu II și III, precum și monete dela Asen și Stracimir al Bulgariei» (D. A. Sturdza, Analele Acad. Rom. 1878 p. 167 notă) (De fapt banii românești erau dela Vladislav I și Radu I).

50. La Huși (jud. Fălciu) s'a descoperit în 1865 un vas de bronz plin cu monete barbare de argint, imitațiuni de ale staterilor lui Filip II. Cele mai multe aveau tăieturi longitudinale. Se păstrează la Biblioteca Universității din Iași.

Rectificare. Tezaurul de monete medievale românești și bulgărești, publicat sub No. 41 (*Buletinul* 1913, p. 26), s'a dovedit în urmă că a fost găsit în județul Olt, lângă Slatina.

CONST. MOISIL.

NOUTĂȚI MEDALISTICE

MEDALII PRIVITOARE LA RĂZBOIUL ACTUAL

Una dintre curiozitățile actualului război este și faptul, că încă dela început, a dat naștere la o producțiune de medalii extraordinar de mare. Nici nu apucase să se dea lupte mai mari, nici nu se câștigase vreo victorie mai însemnată, și gravorii și începură să creze.

Recordul îl deține și pe acest teren Germania. Gravorii germani, susținuți de marile firme metalurgice, s'au grăbit să se inspire din entuziasmul războinic al poporului și din cele dintâi succese militare, pentru a arunca pe piață, numai în primele patru luni, aproape o sută de medalii și plachete, de toate formele și mărimile. Se înțelege că marea majoritate a acestor produse medalistice sunt lipsite

de orice valoare artistică, și scopul emiterii lor pare a fi fost mai mult să justifice în fața opiniei publice acțiunea militară și să susțină entuziasmul pentru război. Oameni practici, cum sunt, Germanii au știut să pună și arta medalistică în serviciul politicii lor de cucerire și să facă din produsele ei mijloace de propagandă.

Medaliile bătute până acum în Germania, cu privire la războiul actual, se pot grupa în următoarele categorii: Unele sunt menite să proslăvească alianța cu Austro-Ungaria, și au pe față capetele celor doi suverani aliați. Altele conțin reprezentări sau vorbe batjocoritoare la adresa dușmanilor, în special a Francezilor și Rușilor. Altele urmăresc să susțină curajul și mai ales speranța în victoria finală, prin figuri alegorice și cuvinte cu cari se exagerează forța și supe-

Fig. 1.

Fig. 2.

rioritatea Germaniei. În sfârșit, altele amintesc diferitele succese militare contra dușmanilor.

Se pare însă că imaginația artiștilor n'a răspuns cu destulă grabă nevoilor propagandei și intereselor marilor firme, și atunci unele din ele au început să reproducă medaliile mai vechi. Astfel s'au reprodus medaliile bătute anul trecut, cu ocazia centenarului războiului de eliberare de sub stăpânirea napolconiană (1813), precum și medalia emisă de Napoleon III, la începutul războiului din 1870—71 și care avea legenda: FINIS GERMANIÆ.

Cu titlu de documente, reproducem câteva din medaliile germane, cari au un caracter mai original și prezintă un interes oarecare din punct de vedere artistic. Una din ele (fig. 1—2) ironizează alianța franco-rusă. Republica franceză, reprezentată printr'o femeie cu

privirea languroasă, strânge la pieptul său pe Rusul zdravăn și bădăran. Pe revers, diavolul deasupra globului pământesc, își arată prin gest și vorbe îndoiala în durabilitatea acestei alianțe.

Alta (fig. 3) reprezintă forța brutală și spiritul războinic al Germanului, capabil să distrugă cu ușurință în același timp și pe Francezi și pe Ruși. Legenda FUROR TEUTONICUS explică îndeajuns rostul medaliilor.

În sfârșit, cea de a treia (fig. 4), o lucrare bună a sculptorului berlinez Rudolf Kùchler, închipuiește victoria finală a germanismului împotriva tuturor dușmanilor săi. Un tânăr călăreț (germanismul) reușește să iasă cu succes din lupta ce o duce contra unui balaur cu șase capete (Rusia, Anglia, Franța, Belgia, Serbia și Japonia).

Fig. 3.

Fig. 4.

Unele dintre medaliile bătute în Germania au fost reproduse și în Ungaria, punându-li-se numai legende în limba ungurească. S'a bătut însă aci și câteva medalii proprii, dintre cari cea mai caracteristică este următoarea: Pe o câmpie semănată cu morminte (se văd cruci și sălcii pletoase) stă o figură feminină plângând și privind spre 1914. Pe revers, între ornamente de linii și frunze stă scris: «DULCE ET DECORUM EST PRO PATRIA MORI».

Nu avem informații sigure dacă și în celelalte state beligerante s'au bătut medalii privitoare la acest războiu. Se afirmă însă, că între prăzile luate de Germani dela Ruși, s'ar fi găsit un număr de copeci destinate a comemora mult dorita ocupare a Berlinului de către oștile țarului. «Copeicile izbândeii», cum au fost numite ele,

ar fi reprezentând pe față bustul lui Nicolae II, iar pe revers ar fi purtând legenda: «Intrarea în Berlin 1914».

Firmele germane au reprodus și aceste monete comemorative și le-au răspândit în toată Germania, provocând o agitație atât de mare, încât autoritățile au trebuit să interzică vânzarea lor.

BULETIN BIBLIOGRAFIC

1. CĂRȚI

BIBICESCU I. G. Rectificări și constatări cu privire la Banca Națională a României, București, 1914. Răspunzând atacurilor nedrepte ce de atâta timp sunt îndreptate împotriva acestei instituțiuni financiare, marele nostru economist și financiar are ocazia să atingă și chestiuni cari interesează pe numismați. În special, atragem atențiunea asupra capitolului privitor la stocul de aur (pag. 50) și asupra prețioaselor informațiuni cu privire la privilegiul de a emite bilete de bancă, la proporția emisiunii cu stocul metalic și la fluctuațiunile ce le-a suferit reînnoirea privilegiului până astăzi. Competința autorului în astfel de chestiuni este mai pe sus de orice îndoială.

PICK B. O monetă a confederațiunei armene (KOINON ARMENIAΣ), Bordeaux, 1914 (Extras din Revue des Études anciennes). Savantul numismat din Gotha, publică, pentru întâia oară, o monetă mare de bronz, dela împăratul Traian, ce a fost bătută la Nicopolis, în Armenia. Pe fața ei se află capul lui Traian, spre dreapta, iar pe revers, un personajiu în costum oriental, șezând în atitudine tristă, pe o grămadă de scuturi; în fața personajului este un trofeu. Moneta, care seamănă foarte mult cu cele bătute în amintirea cuceririi Daciei, prezintă interes prin faptul că până acum nu se cunoștea nici o monetă a confederației armene (KOINON ARMENIAΣ), ce se înființase încă dela 72 d. Cr., în Armenia mică. După obiceiul oriental, moneta are două date: pe avers este pus anul 43 al erei armene, pe revers anul 17 al domniei lui Traian. D. Pick a identificat data de pe avers cu epoca cuprinsă între toamna anului 114 și toamna anului 115 d. Cr.; iar cea de pe revers cu epoca dintre Octomvrie 114 și Ianuarie 115. Prin urmare, moneta a fost bătută în toamna anului 114 și deci se referă la cucerirea regatului armean de către Traian. Acest regat a fost atunci unit cu Armenia mică și cu alte ținuturi într'o singură provincie, iar confederația armeană a ținut să comemoreze căderea regatului prin moneta aceasta, care în mod figurat, exprimă durerea poporului pentru pierderea definitivă a neamului.

PICK B. Statui ateniene pe monete. Zürich, 1914 (Omăgiu lui Hugo Blümner). Un studiu de arheologie numismatică, în care autorul, un adânc cunoscător al antichității, caută să identifice statuile ce se găsesc reproduse pe

mai multe tetradrahme ateniene. Pe o tetradrahmă a lui Triphon, din veacul I în. d. Cr., autorul vede reproducerea unei statui arhaice a Hecatei; pe alte două, una a lui Meneas, alta a lui Harinautis, recunoaște statuia Hecatei de Alkamenes; pe o serie de monete ateniene, se află reproducerea unui idol al lui Hermes, de stil foarte vechiu, anterior lui Alkamenes. Cât privește cele două figuri bărbătești de pe monetele lui Mikion și Eurykleides, autorul vede în ele statuia lui Harmodios și Aristogeiton, omorătorii tiranilor, iar nu pe Dioscuri, cum se credea până acum.

FILITTI I. C. Domniile române sub Regulamentul Organic, 1834—1848, București, 1914. Diferite capitole din această meritoasă lucrare, ne dau informațiuni prețioase pentru istoria monetară a Țării Românești din timpul lui Grig. Ghica și Gh. Bibescu și a Moldovei sub Mihail Sturdza. Astfel sunt capitolele privitoare la vămi (p. 189, 369, 566); la convențiile comerciale dintre Principatele Românești (p. 195, 371, 560); la exploatarea, vânzarea și exportul sării (p. 204, 380, 569); la prețurile alimentelor și mărfurilor (p. 209, 384, 589); la comerțul general de export și import al ambelor principate (p. 214, 386, 571).

Un interes special prezintă pentru numismați stabilirea cursului monetelor în Țara Românească la 1834 (p. 174) și 1843 (p. 363), și în Moldova la 1835 (p. 556), 1847 și 1848 (p. 557); măsurile luate pentru introducerea «petrelor de cumpănă» (p. 473), pentru oprirea speculei cu bani străini (p. 473), etc.

Autorul, care este un foarte bun cunoscător al acestei epoci din istoria noastră și a publicat diferite lucrări asupra ei, a obținut pentru scrierea de mai sus un premiu dela Academia Română.

2. PERIODICE

Numismatica greacă.

SAMBON A. Incizori siracuzani din secolul al V-lea în. d. Cr. și dela începutul veacului al IV-lea. *Rivista ital. di numism.*, [Ultima lucrare a savantului numismat italian, cu multe observațiuni prețioase].

DESSEWFFY N. (conte). Variantă inedită a unei monete BIATEC. *Numism. Közlöny*, 1914, p. 1-8; fig. mon. [O interesantă variantă a cunoscutelor monete panonice cu legenda BIATEC].

FORRER R. Imitațiuni celto-ilirice după monetele de argint din Damastium și Pelagia. *Berliner Münzblätter*, 1914, p. 198; fig. monet. [Imitațiile monetelor de argint din aceste două orașe, contează între raritățile numismatice. Ele au circulat în teritoriul actualului principat al Albaniei, în veacul IV în. d. Cr.].

DESSEWFFY N. (conte). Asupra monetelor cu legendele VIOIXVOX. *Rev. numismatique*, 1914, p. 170—180; fig. mon. [Describe și reproduce trei variante ale acestei foarte interesante monete celte, care are pe față capul Dianei, pe revers un leu; și alte patru monete și mai interesante, cari au pe față capul Dianei, iar pe revers o bufniță și o legendă indescifrabilă; ele sunt origine din nordul Italiei].

REGLING K. Dareikos și Kroiseios. *Klio, Beiträge zur alten Geschichte*, XIV, 91—112 [Studiu erudit asupra monetelor de aur din Persia și Lidia, din pri-

mele timpuri ale artei monetare, însoțit de un catalog al tuturor pieselor cunoscute până acum].

GOHL EDM. Tezaurul de monete barbare din Criciova. *Numism. Közlöny*, 1914, p. 131—134 [Descrierea unui tezaur de tetradrahme geto-dace, imitații după ale lui Filip II, găsit în 1910 la Criciova (Banatul Temișanei)].

Numismatica română.

CORRERA L. Descoperire de victoriați. *Rassegna numism.*, 1914, p. 81. [Interesante exemplare de victoriați, bătuti în atelierele monetare din Luceria-Appulum, etc.].

MAURICE JULES. Numismatica Constantiniană. *Revue Numismatique*, 1914, p. 20—23. [Eruditul cercetător al numismaticei din epoca lui Constantin-cel-Mare, răspunde observațiilor făcute de d. Voetter, aducând puternice argumente istorice și iconografice în sprijinul părerilor sale].

VOETTER. Dinari falsificați în antichitate. *Monatsblatt d. num. Gesellschaft Wien*, 1914, p. 240—242. [Falsificate de dinari romani dela Commod până la Constantin-cel-Mare].

MÜNSTERBERG R. Nume curioase de împărați pe monete grecești. *Monatsblatt d. num. Gesell. Wien*, 1914, p. 255—7 [Pe monetele orașelor grecești, supuse imperiului roman, numele împăraților sunt foarte adeseori scrise cu greșeli de ortografie și chiar de limbă. D. e. Vespasian: $\Theta\delta\epsilon\sigma\pi\eta\rho\iota\alpha\nu\omicron\varsigma$ sau $\Theta\delta\epsilon\sigma\tau\epsilon\sigma\iota\alpha\nu\omicron\varsigma$; Flavia Plautilla: $\Phi\lambda\omega\phi\beta\iota\alpha$, $\Phi\lambda\omega\nu\alpha$; Pupienus: $\Pi\omicron\upsilon\pi\lambda\acute{\iota}\nu\omicron\varsigma$ $\Pi\omicron\upsilon\pi\eta\nu\omicron\varsigma$, $\Pi\omicron\upsilon\pi\acute{\eta}\nu\omicron\varsigma$, etc. Găsim un împărat. $\text{Αδρη(λιος) Καίσαρ Βηριτιος}$, care nu e altul decât Marc Aureliu; altul Βασσαλιος , care e Caracalla].

CONST. MOISIL.

CRONICA

Biletele de 5 lei. Mulțumită înțeleptei prevederi a d-lui I. G. Bihicescu, viceguvernatorul Băncii Naționale, țara noastră a putut face față dela început crizei monetare provocată de războiul actual. În momentul când, surprinși de evenimentele neașteptate, toți deținătorii de fonduri începură să retragă de pe piață moneda metalică și speculanții de meserie se grăbiau să profite de această ocazie spre a urcă prețul schimbului, iar Statul nu mai putea să mai primească numerarul în argint ce-l comandase în străinătate, Banca Națională ne-a făcut tuturor frumoasa surpriză de a scoate la iveală un însemnat număr de bilete de 5 lei, pe cari de cu bună vreme le pregătise. Și astfel criza de numerar, care începuse a fi supărătoare și pentru comerț și pentru particulari, a dispărut ca prin farmec, iar

Banca Națională a dovedit odată mai mult, că știe și poate să salveze interesele economice ale țării.

Bilete de bancă de valoare atât de mică nu s'au emis până acum la noi; biletele ipotecare, emise în urma războiului pentru

Biletul de 5 lei (fața și reversul).

neatârnuare, nu erau mai mici de 10 lei. Astfel, biletele actuale de 5 lei au importanță și prin faptul că sunt cele dintâi de o valoare atât de mică. Dealtfel, ele se prezintă în condițiuni foarte bune, atât ca material, cât și ca execuțiune. Sunt lucrate de G. Duval, din Paris, care a executat și celelalte bilete de bancă dela noi.

Pastile monetare. De curând, s'a descoperit, în insula Euboea, un foarte interesant tezaur monetar, care cuprindeă, pe lângă monete de argint de ale regelui Carystus (veacul al V-lea în. d. Cr.), un mare număr de pastile monetare, preparate pentru a fi bătute monete. Ele sunt de argint bun, au mărimea de 8 mm.; iar greutatea fiecăreia este de cca 2 gr.80, ceea ce însemnează că erau destinate să fie jumătăți de drahme (Revue Numismatique, 1914).

Perpere. În studiul ce s'a publicat în acest Buletin (1913, p. 37) asupra monetelor lui Mircea-cel-Bătrân, se arăta că la noi perpera nu era o monedă reală, ci o monedă ideală, care reprezintă o anumită cantitate de monete de argint. O diplomă a țarului Ștefan Dușan, din 1346, confirmă aceasta și pentru Serbia, căci se spune acolo: *ducenta perpera honorum grossorum Veneticorum, duodecim pro quolibet perpero computatorum* (Rupp, Numi hungarici, II, p. 151).

Cursul monetelor în Principatele Românești. La 1834 Ghica Vodă fixează următorul curs pentru Țara Românească: galbenul olandez sau imperial 31 lei 20 parale; sfașțul 2 lei 10 parale; rubla ruscască 10 lei 20 parale.

În Moldova la 1835 se fixează galbenul olandez la 31 lei 60

parale; sfantul 2 lei 30 parale; irmilicul 14 lei; firfiricul 39 bani. La 1848 galbenul olandez sau austriac mergea 31½ lei; sfantul 2¼ lei; funducul (de 4 rubicle) 24—26 lei; rubla sau carboava 10½ lei; crotalerul 15 lei; misirul 6—6½ lei; irmilicul 14 lei; icosarul vechiu 14 lei; coronatul 14½—16 lei; beșlicul 10½—11½ lei. (Filitti, Domniile regulamentare, *passim*).

Pecetea palatului domnesc din Iași. Depe la începutul veacului al XIX-lea găsim aplicată pe scrisorile particulare ale Domnilor

moldoveni și ale boierilor dela curtea domnească o pecete specială, numită pecetea palatului domnesc. Ea reprezintă «poarta» domnească, împodobită cu stema Moldovei și având deasupra o coroană princiară înfiptă într-o prăjină. La dreapta porții o ramură de stejar, la stânga trei puști așezate în piramidă. Reproducem aci o astfel de pecete, ce se găsește pe o scrisoare a spătarului Constantin Tomazichi, data din Iași 11 Febr. 1840. Legenda ei este: ПЕЧЕТИЯ П. А. А. Т. А. Я. П. Д. О. М. Н. Е. С. К.

Pecetea palatului domnesc din Iași.

Este de remarcat că până acum nu se cunoaște o astfel de pecete a palatului domnesc din București.

Hârtia-monetă la expoziția din Lipsca. Evenimentele războinice au întunecat cu totul interesanta expoziție de arte grafice, deschisă la Lipsca în primăvara acestui an. Printre nenumăratele produse expuse acolo, erau unele cari interesau în chip deosebit pe numismați: monetele de hârtie ce s'au emis în diferitele state din lume dela 1574 până astăzi. În secțiunea rezervată acestor monete se găseau colecțiuni de bancnote din toate statele: China, Japonia, Țările Scandinave, Franța, Italia, Austria, America-de-Nord și de Sud, Prusia, India-olandeză, Turcia, Ungaria, Anglia, Elveția. Lipsiau numai statele balcanice și România. Privind nenumăratele bucățele de hârtie de culorile cele mai felurite, unele foarte simple, având numai ștampile și semnături, altele cu deseneuri complicate în culori sau în apă,

vizitatorul își putea da perfect seamă de întregă evoluția acestor monete, cari au avut în trecut un rol economic atât de mare și cari urmau să îndeplinească în războiul universal ce se apropia un rol și mai mare.

Pecetea lui Tudor Vladimirescu. Niște scrisori ale marelui erou național, scrise între anii 1814—1816, când Tudor se găsea la Viena într'o afacere a lui Nicolae Glogoveanu, ispravnic de Mehedinți, ne-au păstrat pecetea întrebuintată de el în acel timp, unica pecete ce o avem până acum dela Tudor. Ea este de formă ovală, având pe margine un chenar de linii întretăiate, iar la mijloc inițialele T. W. P. (Tudor Vladimirescu P.). A fost publicată odată cu scrisorile de către d. Iorga în Analele Academiei Române XXXVII (1914).

Pecetea
lui Tudor Vladimirescu.

O socoteală veche. La sfârșitul unui manuscris al cunoscutului Vartolomei Măzăreanu, din 1766 (Academia Română, ms. 2950), se găsește următoarea însemnare interesantă pentru numismați:

«Cheltuiala cărții aceștiea: lei 12, parale 24 pe 54 coale de tălmăcit și de scris, adică câte 6 par. pe coală; lei 1, par. 3 pe 86 coale hârtie, câte o lețcae pe coală; 20 par. intelegaturului (legătorului) de legat cartea; fac 14 lei, 7 parale». Ceeace însemnează că pe vremea aceea un leu avea 40 parale, iar o para 2 lețcăi.

† **Dr. A. Leonte.** Societatea noastră atât de încercată anul acesta, a avut durerea să piardă în luna Decemvrie c., pe unul dintre cei mai distinși membri fondatori ai ei. Regretând din suflet moartea d-rului A. Leonte, rugăm pe D-zeu să-l odihnească în pace.

Incunoștiințare. De oarece dela 1 Ianuarie 1915, Societatea noastră dispune de un fond special pentru publicarea Buletinului, fond creat din inițiativa d-lui V. Paspatti și format din subvenții anuale acordate de mai multe bănci din Capitală, revista noastră va apare de acum înainte la intervale mai scurte. Vom încerca să o publicăm trimestrial, iar în caz când împrejurările nu ne vor permite să ne realizăm această dorință, vom căuta cel puțin ca materialul să fie mai bogat. Cât privește costul abonamentului, va fi de 10 lei anual.

DARE DE SEAMĂ

despre mersul Societății Numismatice Române în anul 1914

I. COMITETUL

Președinte de onoare: *D. A. Sturdza* † 8 Oct. 1914

Președinte: *M. C. Sutz*

Vicepreședinte: *Al. Cantacuzino*

Secretar general: *Dr. G. Severeanu*

Casier-contabil: *Colonel G. Iordănescu* † Aug. 1914; în locu-i a fost ales *Victor N. Popp*.

Membri: *Dr. C. Anghelescu, Const. Alecsandrescu, General Al. Budișteanu, G. Calonfirescu, Medic colonel II. Casasovici*, † Mai 1914; în locu-i s'a ales *I. G. Bibicescu, Wilh. Knechtel, Vania Paspalti*.

Secretar și Redactor al Buletinului: *Const. Moisil*.

II. MEMBRII SOCIETĂȚII

MEMBRI DE ONOARE

1904. *Adricu Blanchet*, bibliotecar la Biblioteca Națională, Paris, XVI, Bd. Emile Augier, 10.

1914. *Baron Carlo Fasciotti*, ministru plenipotențiar al Italiei, București.

1913. *Dr. Const. I. Istrati*, profesor universitar, președintele Academiei Române, București.

1906. *Dr. I. Menadier*, profesor universitar, director al Cabinetului Numismatic, Berlin, Lichterfelde-West, Mommsenstr. 2.

1913. *Mgr. Raymond Netzhammer*, arhiepiscop catolic, București, str. Fșculap, 5.

1913. *Dr. B. Fick*, profesor universitar, directorul Cabinetului Numismatic din Gotha.
1906. *Dr. Kurt Regling*, profesor universitar, director la Kaiser-Friederich-Museum, Berlin C 2, Lustgarten.
1914. *I. N. Scvoronos*, directorul muzeului național de numismatică din Atena.

MEMBRI CORESPONDENȚI

1904. *Dr. Emil Bahrfeldt*, director de bancă, Berlin, Lichterfelde-Ost, Schillerstr., 16.
1904. *Dr. Max Bahrfeldt*, general pensionar, Gumbinen (Prusia Estică).
1904. *J. Justice*, profesor, Gand, Chaussée de Bruxelles, 72.

MEMBRI FUNDATORI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1906. *Dr. C. Anghelescu*, profesor universitar, ministrul lucrărilor publice. București, str. C. A. Rosetti 11 bis.
1903. *C. Alessandrescu*, subdirectorul «Monitorului Oficial», București, str. Segmentului 3.
1914. *I. G. Bibicescu*, viceguvernator al Băncii Naționale a României, București, str. Lipscani.
1914. *M. Blank*, director al Băncii Marmarosch, Blank & Co., București, str. Lipscani.
1903. *General Al. Budișteanu*, pensionar, București, str. Manea-Brutaru, 20.
1903. *N. Butculescu*, șef-contabil al Casei Regale, București, str. Câmpineanu 34.
1903. *G. Calonfirescu*, proprietar, București, str. Grădina-cu-Cai 4.
1903. *Al. Cantacuzino*, fost director al «Monitorului Oficial», București, str. Manea Brutaru 26.
1903. *W. Knechtel*, profesor pensionar, director al grădinilor regale, București, str. Țesclap 8.
1903. *Căpitan Gh. Manolescu*, mare proprietar, Craiova, str. Unirii.
1903. *I. C. Pauațescu*, șef de birou la Eforia Spitalelor Civile, București, str. Cazărmei 31.

1906. *Vania Paspatti*, director al Băncii Marmarosch. Blank & Co., București, str. Lîpsciani.
1903. *Victor N. Popp*, avocat și proprietar, București, str. Maria Rosetti 17.
1904. *M. Săulescu*, profesor universitar, București, str. Al. Lahovari, 28.
1903. *Dr. G. Severeanu*, docent universitar, București, Bd. Elisabeta 39.
1903. *G. Sion*, avocat și proprietar, Bacău.
1903. *Carol Storck*, sculptor, București, Calea Rahovei 17.
1903. *Fr. Storck*, sculptor, București, str. Vasile Alexandri 14.
1903. *M. C. Sutz*, membru al Academiei Române, București, str. Romană 8.

MEMBRI ACTIVI

1914. *I. Arapu*, efor al Institutului Sofian, București, str. Dionisie 30.
- *1914. *D. N. Bălescu*, mare proprietar, București, Bd. Lascar Catargi 18.
1914. *Ilic Bărbulescu*, profesor universitar, Iași.
1904. *Alexandru Bellio*, mare proprietar, București, str. Dionisie 2.
1903. *Baron Barbu B. Bellio*, mare proprietar București, str. Verde 23.
1905. *Al. Calimachi*, mare proprietar, București, str. Batiște 31.
1914. *Scarlat Calimachi*, București, str. Batiște 31.
1914. *Ștefan Capșa*, mare industriaș, București, Hotel Capșa.
1913. *Ștefan Ciucanu*, profesor secundar, Craiova.
1914. *N. Coculescu*, profesor universitar, directorul Observatorului Astronomic, București-Filaret.
1914. *Gh. Fraloștițeanu*, inginer, București. str. Regală 16.
1904. *General Gh. Iannescu*, șeful Institutului Geografic Militar, București, str. Prudenței 3.
1913. *Const. Moisiș*, profesor secundar, numismat-ajutor al Academiei Române, București, Calea Călărași 112.
1906. *St. Petrescu*, secretar al Camerei de Comerț, București, str. Isvoranu 17.
1913. *Fr. Rey*, secretarul Comisiunii Europene Danubiene, Galați.
1904. *Al. Rubin*, directorul ziarului «Journal des Balkans», București, str. Brezoianu, 4.
1914. *Dim. Simionescu-Râmniceanu*, mare proprietar, București, Hotel Bulevard.

1907. *Anastase Simu*, mare proprietar, București, str. Eldorado, 7.
 1904. *Const. Smântânescu*, subdirectorul Siguranței generale a Statului, București. Str. Avram Iancu 22.
 1904. *Chr. Staicovici*, secretarul Camerei de Comerț, București, str. Primăverii 5.
 1913. *Romulus Voinescu*, inspector general polițienesc, București, str. Vântului 3.
 1904. *C. I. Zamfirescu*, mare proprietar, București, str. V. Lascar 10,
 1904. *N. I. Zamfirescu*, procuror la Curtea de Casație, București. str. V. Lascar 4.
 1904. *Alexandru Zissu*, mare proprietar. București, Hotel Capșa.

III. PROCESE-VERBALE

Ședința Comitetului dela 1 Februarie.

Prezidează: Al. Cantacuzino, vice-președinte; secretar: Const. Moisil.

Se hotărăște a se continua seria medaliilor Domnilor Români și se însărcinează d-nii Dr. G. Severeanu și Const. Moisil să facă propuneri în această privință.

Se aprobă proiectul medaliei jubiliare a Societății, propus de d. Dr. Severeanu, și se autorizează d-sa a intra în legături cu casa Elem. Watsch Co. din Bienne (Elveția), pentru executarea acestei medalii.

Se stabilește ținerea unei licitațiuni de monete și medalii în luna Aprilie.

Ședința Comitetului dela 19 Aprilie.

Prezidează: Al. Cantacuzino, vice-președinte; secretar: Const. Moisil.

Se aprobă propunerea d-lui Const. Moisil de a se comemora printr'o medalie împlinirea a 200 de ani dela moartea lui Constantin-Vodă.

Brâncoveanu (15 August), mai ales că d-sa și-a asigurat concursul Casei Școalelor și Casei Bisericii, pentru un număr total de 75 medalii de bronz și 2 de argint.

D-l C. Storck se oferă a prezenta un proiect pentru această medalie.

Ședința Comitetului dela 7 Maiu.

Prezidează: M. C. Sutz, președinte; secretar: Const. Moisil.

În urma propunerii d-lui Dr. G. Sevcreeanu, se hotărăște ca medalia jubiliară a Societății să se comande la Casa Elem, Watsch Co., din Bienne (Elveția), și anume 100 exemplare de bronz à 5 frs; 20 exemplare de argint oxidat à 7,25 frs; și atâtea exemplare de aur câte se vor cere de amatori.

Se însărcinează d-nii C. Storck și C. Moisil să prezinte o schiță a medaliei pentru comemorarea morții lui Brâncoveanu.

Se admite ca membru activ d. Sc. Calimachi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ședința Comitetului dela 1 Iulie.

Prezidează: Al. Cantacuzino, vice-președinte; secretar: Const. Moisil.

De oarece casa Elem Watsch, Co., căreia încă din 9 Februarie i-se ceruse să trimită o probă a medaliei jubiliare, după indicațiile ce i s'au dat, nu a putut termina până la sfârșitul lui Iunie decât un proiect absolut insuficient, se stabilește să se renunțe la comanda făcută acolo și să se facă comanda la casa Wilh. Mayer & Fritz Wilhelm din Stuttgart.

De altă parte se hotărăște ca schița prezentată pentru medalia comemorativă a morții lui Brâncoveanu să fie refăcută.

Adunarea generală extraordinară dela 7 Noemvrie.

Prezidează: M. C. Sutz, președinte; secretar: Const. Moisil.

D-l vice-președinte Al. Cantacuzino rostește următoarea cuvântare, ascultată cu religiozitate de întreagă asistența:

Iubite Doamnă Președinte și scumpi colegi,

Înainte de a intra în ordinea zilei, să ne amintim de ireparabila, însemnata și mult dureroasă pierdere a iubitului primului nostru rege Carol I, care a binevoit a proteja, prin darurile sale, și societatea noastră. Fie-i memoria eternă ca și recunoștința noastră.

Tot astfel ne doare plecarea de veci dintre noi a veneratului Dimitrie A. Sturdza, iubitul nostru președinte de onoare, părintele numismaticii românești. Asemenea moartea iubitului colonel Gh. Iordănescu, fostul casier al societății noastre, un adevărat apostol în îndeplinirea sarcinilor sale gratuite față de Societate, care i va fi pururea recunoșcătoare. În fine, să nu uităm nici pe priceputul numismat, iubitul colonel Dr. Casasovici, unul dintre vechii membri în comitetul societății.

Facă cerul ca aceste mari goluri să poată fi îndurate de scumpa noastră societate și împlinite printr-o activitate din ce în ce mai intensivă a actualilor membri și prin potențarea solidarității dintre noi.

D-I Const. Moisiș, care fusese însărcinat să ia în primire averea societății, rămasă în urma morții fostului casier, colonelul Gh. Iordănescu, citește un lung raport, din care extragem următoarele:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«Când am primit dela d. vicepreședinte vestea morții casierului nostru, nu mă aflam în Capitală; am venit însă numaidecât din însărcinarea d-sale și am căutat să iau în stăpânire averea Societății. Cu toate stăruințele depuse pe lângă moștenitori, cari mult timp au refuzat să-mi recunoască dreptul de a o lua în primire, abia după aproape două luni, adică la 30 Sept. 1914, am putut să ridic o parte din acea avere, adică medaliile, biblioteca și mobilierul. Conform procesului-verbal făcut cu această ocazie și anexat aci în dublu exemplar, averea primită de mine și depusă în mod provizoriu în locuința mea, se prezintă precum urmează:

«I. Medaliile și plachetele sunt parte cele dăruite de Regele Carol societății noastre în 1910, parte medaliile bătute de societate și rămase nevândute.

«Dintre medaliile și plachetele dăruite de Regele Carol, n'am găsit decât 58 plachete mici, deși din diferite dări de seamă se constată că erau cu mult mai numeroase.

«Din medaliile și plachetele bătute de societate, am găsit următoarele piese:

«Medalia Mihai Viteazu, bronz, 208 exemplare; Șerban Cantacuzin, bronz, 26 ex.; Matei Basarab (emisiune greșită), bronz, 20 ex.; Unirea Principatelor, bronz, 85 ex.; Ștefan-cel-Mare, bronz, 2 ex.; Facultatea de medicină, bronz, 1 ex.; placheta Societății Elisabeta, bronz, 1 ex.; Părinții neamului, bronz, 2 ex., argint, 2 ex.; Haret și David Emanuel, bronz, 1 ex. Total 351 (trei sute cincizeci și unu) exemplare.

«II. Biblioteca se compune dintr'un număr de 12 (douăsprezece) cărți și

cataloge numismatice și dintr'un număr de exemplare din Buletinul societății pe mai mulți ani, rămase în depozit.

«III. Mobilierul se compune dintr'un dulap-vitrină pentru conservarea de medalii, ce a fost dăruit societății de d-l vicepreședinte Al. Cantacuzino.

«IV. Pe lângă acestea, s'au mai găsit opt matrice de fier, ale medaliilor Facultății de medicină și a Societății «Furnica»; un număr de clișee de zinc, ce au fost întrebuințate la tipărirea Buletinului, registre și acte justificative.

«Cât privește averea în bani a societății, familia mi-a declarat că nu s'a găsit la locuința defunctului casier nici bani, nici efecte, nici chitanți sau recepise de nici un fel, așa că din această avere n'am putut să iau în primire nici un ban.

«Din registrul de venituri și cheltueli, ținut în mod foarte regulat de casier, rezultă însă, că până în momentul morții, veniturile se cifrau la suma de lei 1835,08, iar cheltuelile la suma de lei 400,50, deci trebuia să fi rămas asupra casierului lei 1434,58.

«Am voit încă dela început să fac poprire prin tribunal asupra acestei sume, dar consultând avocații, mi-au declarat că Societatea nefiind persoană morală, nu poate sta în justiție, și, pentru a obține un rezultat satisfăcător, trebuie ca un membru al Societății să declare că suma reclamată este averea sa personală. Am comunicat atât d-lui președinte, cât și d-lui vicepreședinte acest fapt și i-am rugat să ia măsuri. În orice caz, cred că este timpul să ne interesăm de această sumă de bani, foarte importantă pentru societatea noastră, și să găsim mijlocul de a o încasa.

«Cât privește medaliile ce le avem în depozit și numerile vechi ale Buletinului, aș fi de părere să se procedeze astfel: medaliile să fie grupate în serii și să se pună în vânzare cu un preț potrivit; iar Buletinul să fie grupat în colecții complete din toți anii ce-i posedăm și deasemenea să fie puse în vânzare pe un preț potrivit. Prețurile acestea să le fixeze Comitetul Societății. Matricele medaliilor, în număr de opt bucăți, neprezintă nici un interes pentru noi, să fie dăruite Cabinetului numismatic al Academiei Române; clișeele de zinc să rămâie la redacția Buletinului, iar dulapul-vitrină să fie depus în mod provizoriu la Muzeul istoric al Casei Școalelor».

Adunarea a luat act de acest raport și a hotărât ca Comitetul, împreună cu d. Romulus Voinescu, să ia măsuri pentru obținerea averii în bani.

D-l Const Moisil, citește apoi următoarea scrisoare, din 1/17 Noemvrie, a d-lui Vania Paspatti, membru fondator al societății:

«Stimate Domnule Moisil,

«Sub plic, am onoare a vă trimite lista de subscripțiuni anuale ale Băncilor pentru Buletinul nostru. Aceste subscripțiuni se referă la anul viitor, Ianuarie—Decembrie 1915.

«Banii strănși, în sumă de lei 1600 (una mie șase sute), i-am depus la Banca Marmarosch, Blank & Co. S. A., deschizând Societății Numismatice Române un cont purtător de o dobândă anuală de 5 la sută. Banii fiind la vedere, Societatea îi va putea ridica, în totalitate sau în parte, oricând».

Adunarea a primit cu ovațiuni scrisoarea d-lui Paspatti și a însărcinat Comitetul să exprime, atât d-sale, cât și băncilor subscriitoare, călduroase mulțumiri pentru această subvenție, care va asigura apariția regulată și propășirea revistei noastre. Băncile subscriitoare sunt: Banca Națională a Românicilor, cu suma anuală de lei 500; Banca Marmarosch, Blank & Co., cu suma anuală de lei 400; Banca Româncască, cu suma anuală de lei 200; Banca de Credit Român, cu suma anuală de lei 200; Banca Agricolă, cu suma anuală de lei 100; Banca Comercială Română, cu suma anuală de lei 100; și Banca Generală Română, cu suma anuală de lei 100.

Se proclamă în unanimitate următorii membri noi: d-nii I. G. Bibicescu și M. Blank, ca membri fondatori, și d-nii Șt. Capșa și D. N. Bălescu, ca membri activi.

Se alege cu unanimitate casier al Societății d-l Victor N. Popp, iar membru în Comitet, în locul vacant, d. I. G. Bibicescu.

Se însărcinează Comitetul să facă pregătirile necesare pentru recunoașterea Societății ca persoană morală.

D-l Romulus Voinescu, propune să se țină conferințe populare, în cari să se atragă atențiunea publicului mare asupra importanței monetelor antice și a tezaurilor monetare; iar d-l A. Simu cere ca medalia jubiliară a Societății să se bată atunci când Societatea va deveni persoană morală.

Anexă.— Proces-Verbal. Astazi, anul 1911, luna Septembrie 30. Noi, Maria Eustațiu, soră și singură moștenitoare a defunctului meu frate Colonel Gh. Iordănescu; Constantin Moisil, secretarul Soc. numismatice Române, și Toma Micianu, redactorul prezentului proces-verbal, am procedat și asistat la predarea și primirea următoarelor: I) 58 (cincizeci și opt) medalii dăruite de către M. S. Regele Carol I. II) 208 (două sute opt) medalii Mihai Viteazu, de bronz bătute de Societate. III) 137 (una sută treizeci și șapte) diverse medalii de bronz și argint. IV) 6 (șase) plachete de bronz și argint. V) 67 (șasezeci și șapte) clișee uzate. VI) 8 (opt) tipare de fier. VII) Stampila Societății. VIII) Acte justificative dela 1908 până la 1913 și 1906—1907. IX) 2 (două) registre chitanțiere, cu chitanțe emise dela No. 1 până la No. 696. X) 1 (un) dosar cu liste de subscripții pentru diferite medalii. XI) Mai multe pachete cu imprimate ale

Societății și XII) Un dulap pentru medalii, dăruit Societății de d. l. Alexandru Cantacuzino. Toate acestea fiind proprietatea Societății Numismatice Române, unde defunctul Colonel Gheorghe Iordănescu era casier.

Am primit: (s) **Const. Moisil**. Am predat: (s) **Maria Eustațiu**.

Redactor asistent: (s) **I. S. Micianu**.

Ședința Comitetului dela 22 Noemvrie.

Prezidează: **Al. Cantacuzino**; secretar: **Const. Moisil**.

Verificându-se registrele fostului casier, s'au găsit în bună regulă și s'a predat gestiunea d-lui **Victor N. Popp**, noul casier. S'au încheiat și sigilat: un registru chitanțier, conținând chitanțele dela No. 1—600; mandatele de plată și actele justificative până la 25 Martie 1914. Toate acestea s'au depus la secretariat.

S'a fixat ca medaliiile bătute de Societate și rămase la moartea casierului și consemnate în procesul-verbal de primire din 30 Sept. 1914, să se vândă: medaliiile **Mihai Viteazu**, **Șerban Cantacuzin** și **Matei Basarab**, cu 3 lei bucata; medalia jubiliară a **Unirii Principatelor**, cu lei 5 bucata. Colecțiile vechi ale Buletinului, se vor vinde cu lei 10 colecția.

S'a stabilit să se reia conferințele lunare; prima va fi ținută de d. Dr. **Severcanu**, la 29 Noemvrie.

S'a hotărât a se propune Adunării generale proclamarea baronului **Fasciotti**, ministrul Italiei la București și numismat distins, ca membru de onoare al Societății; iar d-nii **M. Săulescu** și **N. Coculescu**, profesori universitari, și **I. Arapu**, efor al așezământului **Sofian**, din **Botoșani**, ca membri activi.

Anexa I. — Proces-Verbal. Astăzi, 12 Noemvrie 1914. Am predat d-lui casier al Societății Numismatice Române următoarele registre și scripte, rămase dela defunctul casier, Colonel **Gh. Iordănescu**, și primite de mine dela moștenitori, după cum se constată din procesul-verbal dela 30 Sept. 1914, alăturat aci: Două registre-chitanțiere, cu chitanțe emise dela No. 1 până la No. 696 inclusiv; Un dosar cu liste de subscripții pentru diferite medalii; Actele justificative dela 1906 până la 1913 inclusiv. Averea în numerar a Societății nu s'a predat, de oarece, până în momentul de față, nu s'a primit dela moștenitori.

Const. Moisil, Victor N. Popp.

Anexa II.

Situațiunea Cassei Societății dela ultima Dare de seamă din 2 Iunie 1913 până la 25 Martie 1914, după registrul de casă și chitanțier, ținute de regretatul casier, Colonelul Iordănescu

I N C A S Ă R I	P L Ă T I
1) Rămas dela ultima dare de seamă din 2 Iunie 1913, numerar conform registr. Col. Iordănescu Lei 1.501,28	Plătit costul Buletinului sem. I 1913 Lei 253,50
2) Incasați dela facultatea de Medicină, medalie aur, recip. 667 » 500,—	Plătit Fabricantului Wilh. Mayer, Stuttgart, costul medaliei de aur a facultăței de medicină, conform borderoului Băncii Generale Române » 354,70
3) Incasați colecția Buletinului 1913-1914 » 10,—	Plătit costul Buletinului sem. II 1913, cu mandatul I din 1914 » 338,—
4) Incasați cotizații de membri (chitanțele 668, 669, 671, 672, 674, 675, 678, 679-683, 685, 687, 691, 696 » 200,—	Plătit supliment Buletin. pentru broșurile imprimate autorilor de articole din Buletin » 43,—
5) Incasați din vânzări de medalii (chitanțele 670-673 » 232,—	Plătit incasatorului cotizațiilor membrilor la suma de 130 lei a 15%, cu mandatul III din 1914 » 19,50
Lei 2.443,28	Lei 1.008,70

După registrul de casă al col. Iordănescu Lei 1.434,58, rămași asupra sa la 24 Martie 1914.

După chitanțier lipsește chitanța d-lui A. Simu, No. 688, cotizația anuală pe anul 1914.

Casier, Victor N. Popp.

București, 22 Noembrie 1914.

Adunarea generală dela 29 Noemvrie.

Prezidează M. C. Sutz, președinte; secretar: Const. Moisis.

D-l Dr. G. Severeanu, secretar general, prezintă pe d. arhitect Berindei, care arată Adunării un interesant tezaur de monete falsificate în bănăria dela Suceava, pe vremea lui Dabija-Vodă. Tezaurul fusese zidit într'un coș de sobă, în vechea Curte domnească din Iași; monetele oxidând în cursul timpului, s'au lipit unele de altele, și astăzi formează un bloc compact, care are forma sacului în care au fost puse.

D-l Dr. Severeanu dezvoltă comunicarea d-sale despre uu tezaur de monete inelare de aur, găsite în județul Argeș, și mai multe podoabe de aur, găsite la Celei (Romanai).

Intr'o localitate, rămasă până acum necunoscută, din județul Argeș, s'a descoperit, vara trecută, un tezaur compus dintr'un număr de verigi de aur, de aceeaș formă, dar de mărimi diferite, precum și din mai multe mărgelile de aur, și acestea identice ca formă, dar diferite ca mărime. O parte din aceste obiecte au fost achiziționate de d. Dr. Severeanu, care le prezintă adunării. La prima vedere, spune d-sa, obiectele acestea ar putea fi considerate ca bijuterii, dar examinate mai de-aproape, se dovedește că nu sunt altceva decât obiecte de schimb, așa zise monete inelare, cari se întrebuințară la noi înainte de introducerea monetei propriu zise. Tezaure de obiecte de acest fel s'au găsit pe întreg teritoriul Daciei vechi; cele descoperite în Transilvania, au fost descrise de Kiss (Ringgelder, Pesta 1859); cele dela noi, de d. M. C. Sutz (Revista pentru istoric, arhologic și filologie, 1885). Verigile din Argeș seamănă perfect, ca formă, cu unele din verigile publicate de acești autori. Dar și din punct de vedere al compozițiunii aurului, obiectele din Argeș se aseamănă cu cele găsite în restul Daciei; și ele sunt lucrate din aurul nativ al Carpaților noștri, care conține cca 25% argint. In ce privește greutatea lor, s'a constatat aceeaș relațiune între ele și primele monete de electru, pe care a găsit-o și d. Sutz la alte tezaure de monete inelare. Dat fiind că mărgelile descoperite în Argeș, împreună cu verigile, au aceleași proprietăți, trebuie să le considerăm și pe ele drept obiecte de schimb. In privința originii lor, conferențiarul crede

că sunt lucrate în Dacia, prin veacul al VI-lea sau al VII-lea în. d. Christos.

În a doua parte a comunicării sale, d. Dr. Severeanu vorbește despre un lanț și mai multe plăci de aur, găsite la Celci (Romanați). Cea mai caracteristică este o placă, reprezentând un taur în atitudine de luptă, pe care conferențiarul o pune în legătură cu alte reprezentări ale acestui animal, găsite în această localitate. Frecvența reprezentare a taurului în această parte a Daciei, dovedește că el jucă un rol important atât în credințele religioase ale locuitorilor, cât și în viața lor zilnică, ocupată în mare parte cu vânarea acestor animale ce trăiau în stare de sălbătăcie prin aceste locuri.

D-nii M. C. Sutz și Dr. C. Istrati, luând cuvântul asupra acestei comunicări, confirmă concluziunile conferențiarului.

Se proclamă, la propunerea președintelui, ca membru de onoare, Ex. Sa Baronul Fasciotti, ministrul plenipotențiar al Italiei la București; iar membri activi d-nii prof. M. Săulescu, propus de d-l Dr. Severeanu, și d-nii N. Coculescu și I. Arapu, propuși de d. Victor N. Popp.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La întrebarea d-lui C. Zamfirescu, asupra fondului Societății rămas la moartea casierului Iordănescu, d-l Moisiș comunică că d. vicepreședinte Al. Cantacuzino, are informațiuni că banii au fost luați de moștenitori și că aceștia sunt dispuși să-i predea Societății.

Adunarea generală dela 19 Decembrie

Prezidează: M. C. Sutz, președinte; secretar: Const. Moisiș.

În vederea recunoașterii societății ca persoană morală, se modifică, după propunerea d-lui V. N. Popp, următoarele articole din Statute:

Art. 2. Scopul ei este dezvoltarea științei numismatice și artei medalistice. . . .

Art. 4. Membri fondatori sunt aceia cari au luat parte la înființarea societății și la votarea statutelor ei, precum și aceia cari plătesc odată pentru totdeauna o taxă de 100 lei.

Art. 8. Membrii fondatori și activi vor plăti o taxă de înscriere de 5 lei și o cotizație anuală de 10 lei. Această cotizație anuală nu privește pe membrii fondatori cari au plătit taxa de 100 lei.

Art. 11. Conducerea societății o are un comitet. . . .

Art. 12. Comitetul se compune din un președinte, un vicepreședinte, un secretar general, un casier-contabil și cinci membri, din cari se va alege un secretar-redactor al Buletinului societății.

Art. 23 al. f). Sumele ce trec peste 400 lei în casa societății, se vor depune la Banca Națională. . . .

Art. 25. Membrul ce a întârziat un an cu plata cotizațiilor, va fi considerat ca demisionat.

Art. 51. Costul abonamentului la acest Buletin va fi de 10 lei anual. El se va distribui gratuit membrilor societății.

Art. 15, 36, 37, 41, 42 și 54 s'au suprimat.

S'au proclamat membri activi d-nii G. Fratoșțițeanu, inginer, și D. Simionescu-Râmniceanu, mare proprietar, propuși de d. V. Popp.

D-l Romulus Voinescu a prezintat mai multe statuete antice de bronz, cari au fost admirate de membrii adunării.

D-l Const. Moșil și-a dezvoltat comunicarea despre «Câteva tipuri interesante de monete românești»:

Monumentele monetare, spune d-sa, au fost totdeauna considerate ca izvoare istorice de cea mai mare valoare, dar cu toate acestea, vechile monete românești au fost până acuin prea puțin utilizate de istoriografia noastră. Dimpotrivă, s'a acreditat tot mai mult părerea, că Domnii noștri n'ar fi bătut monete decât pentru a-și dovedi independența.

De sigur că monetele au fost și la noi, ca și în alte țări, o manifestare a independenței, a suveranității, căci baterea lor însemnă exercitarea unui drept regalian, dar nu este mai puțin adevărat că rolul lor principal a fost să satisfacă nevoile economice ale țărilor noastre. După cum a dovedit d. Iorga, organizarea statelor noastre a răspuns și unor necesități economice universale: pentru protejarea comerțului dintre Apus și Răsărit, era absolută nevoie să existe în părțile noastre state puternice. Și Domnii noștri vechi au știut nu numai să asigure comerțul de tranzit universal, dar în acelaș timp și propășirea economică a țărilor ce stăpâneau. Ei au înființat centre pentru depozitarea mărfurilor, au stabilit itinerarii pentru negustori, au încheiat tractate comerciale cu vecinii și au fixat puncte și taxe vamale. În astfel de împrejurări, era în interesul economiei noastre naționale, ca ei să bată și moneta proprie.

Că monetele noastre au fost bătute pentru a satisface necesități economice, dovedește marele număr de tezaure ce s'au găsit

până acum și unde sunt reprezentate o mulțime considerabilă de variante. Tezaur de monete vechi românești nu s'au găsit numai în țara noastră, ci și în cele vecine, și aceasta dovedește că monetele noastre aveau curs și la vecini. Mai mult, aproape toate tezaurele se compun parte din monete românești, parte din monete străine: ungurești, polone, bulgărești, chiar și boeme. Prin urmare, monetele noastre circulau în același chip ca și cele străine și erau primite de negustorii străini tot așa de bine, ca și de ai noștri. Dealtfel, nici ca material, nici ca valoare comercială, ele nu erau inferioare celor din țările vecine.

Dar și starea culturală a țărilor noastre, din veacurile XIV și XV, reclamă monete proprii. Țările noastre nu erau inferioare în cultură altor țări vecine cari aveau monete proprii. Curțile Basarabilor și Mușatinilor erau tot atât de strălucite ca și ale altor principii răsăriteni (Bulgaria, Serbia, Bosnia, Ardeal). În cancelariile Domnilor noștri era o activitate foarte întinsă, care s'a manifestat printr'un număr extraordinar de acte slavonești și latinești ce s'au păstrat până la noi. În mănăstirile noastre s'au scris numeroase cărți, împodobite adeseori cu vignete și miniaturi foarte frumoase. «Pecetarii» domnești știau să graveze peceti mari și mici, ornate cu steme și înflorituri și având legende în caractere de o fineță uimitoare; iar argintarii știau să lucreze odoare și bijuterii cari stârnesc admirația noastră. Există chiar o artă a blazonului, care știă să combine steme pline de gust și aranjate după toate regulile eraldice. Se putea ca o societate, care ajunsese la o astfel de dezvoltare culturală, să nu simtă nevoia de a avea monete proprii?

D-l Moșil atrage atențiunea asupra câtorva tipuri de monete ale Țării-Românești, cari se disting de cele cunoscute până acum, atât ca tip, cât și ca artă. Astfel sunt «dinarii cu cruce», bătuti de Vladislav I și Radu I, precum și «dinarii cu tipul cavalerului», o monetă necunoscută până acum, dela Radu I. Acești dinari trădează o pronunțată influență apuseană, căci cei dintâi reprezintă pe față un tip foarte asemănător cu al groșilor apuseni, cci de al doilea un cavaler în plină armură medievală, ținând în mâna dreaptă sulita, în stânga scutul. Pe verso au și unii și alții o stemă, compusă după toate regulile eraldice (scut mic înclinat, deasupra lui un coif, în vârf o acvilă), stemă care până acum nu s'a întâlnit decât pe monetele cu efigie ale lui Mircea-cel-Bătrân și ale fiului său Mihail. Dintre monetele moldove-

niești, acelea cari ies din tipul comun, sunt ale lui Iliș, fiul lui Alexandru-cel-Bun. O scrie din aceste monete reprezintă pe față un cavaler, armat și el și calul său după modelul apuscan și galopând în atitudine de atac.

Aceste reprezentări, unite cu legendele latine de pe monetele și pecețile noastre vechi, dovedesc o puternică influență apuseană, ce s'a exercitat asupra culturii noastre în acelaș timp cu influența slavo-bizantină, ce veniă din sud, prin intermediul bisericei. Nici una, nici cealaltă n'a putut însă modifica fondul culturii noastre, care a rămas cu originalitatea sa caracteristică.

În cursul discuțiilor urmate, d. M. Săulescu a atins chestiunea eraldicii noastre vechi, arătând că deși ea începuse să se desvolte sub influența apuseană, dar tocmai când în Apus știința blazonului se reglementă, țările noastre cădeau cu totul sub Turci și legăturile cu Apusul se rupeau. Din această cauză, la noi întrebuintarea blazoanelor s'a făcut fără de nici o regulă și n'au existat blazoane cari să se moștenească din tată în fiu, ci boierii le schimbau după boierii ce le ocupau.

D-l M. Săulescu, membru activ, depunând taxa de 100 lei, a fost proclamat membru fondator al Societății.

IV. CREȘTEREA COLECȚIUNILOR

BIBLIOTECA

- Archiv für Medaillen und Plakettenkunde*, directori Dr. G. Habich și Dr. Max Bernhart. Halle, Bd. I, 1913/14.
- Atti e memorie dell' Istituto italiano di Numismatica*. Roma, vol. I.
- Bahrfeldt E.*, Brandenburgisch-preussische Münzstudien. Berlin, 1913.
- Blanchet A.*, Recherches sur l'influence commerciale de Massalia en Gaule et dans l'Italie Septentrionale. Bruxelles, 1913.
- Vues anciennes d'amphithéâtre de Poitiers. Caen, 1914.
 - Orange et le Puy. Genève, 1914.
 - Notice Extraites de la Chronique de la Revue Numismatique, 3me trim. 1913, 1er trim. 1914.

- Gohl Em.*, Grof. Dessewffy M. barbár pénzei. Budapesta, 1910, fasc. III.
- Journal international d'archéologie numismatique*. Athena, 1913.
- Bibicescu I. G.*, Rectificări și constatări cu privire la Banca Națională a României. București, 1914.
- Pick B.*, Athenische Statuen auf Münzen. Zürich, 1914.
- Pick B.*, Une monnaie de Κοινὸν Ἀρμενίας. Bordeaux, 1914.
- Berliner Münzblätter*, director E. Bahrfeldt, 1914, No. 145—156.
- Rassegna Numismatica*, director F. Lenzi, Roma, XI (1913) No. 1—4.
- Paulon Luigi*, Monete Romane inedite o varianti. Milano, 1911.
- Sutzu M. C.*, L'u, le qa et la mine. Paris, 1909.
- Lettre à M. Alph. de Witte, 1909.
 - Nouvelles recherches sur les origines et rapports de poids antiques. Paris, 1895.
 - Poids et monnaies de Tomis. Paris, 1900.
 - Système monétaire de Ptolémée Soter. Paris, 1904.
 - Mina din Perinthus. București, 1905.
 - Classifications des monnaies de bronze émises en Egypte par les trois premiers Lagides. Paris, 1909.
 - Supplément à l'étude de la mine de Périnthe, București, 1912.
 - Contribuțiune la studiul pondurilor antice. București, 1914.
 - Introduction à l'Étude des monnaies de l'Italie antique, I, Paris, 1887; II, Macon, 1889.
 - Étude sur les monnaies impériales romaines. Paris, 1898.
 - Examen critique d'une nouvelle théorie de la Monnaie Romaine. Bruxelles, 1901.
 - Notes et observations sur la lettre de M L. Blancard. Bruxelles, 1902.
 - Lettre à M. E. Babelon. Paris, 1905.
 - Les recherches sur la monnaie romaine. Paris, 1910.
 - Les monnaies des préfets de la flotte du Marc-Aurel. Paris, 1905.
 - Les lourdes monnaies de l'Italie centrale. Paris, 1907.
 - L'as et la libella de Volusius Maecianus, Bruxelles, 1910.
 - Discours de réception à l'Académie Roumaine București, 1911.
 - Essai de restitution des systèmes monétaires macédoniens București, 1893.
 - Les origines assyro-chaldéennes des poids romains. București, 1909.

- Despre numismatica română (discurs de recepție). București, 1911.
- Contribution à l'étude de l'inégalité pondérale des as libraux romains. Viena, 1912.
- Norma ponderală dela Perinthus (Analele Acad. Rom. XXXIV). București, 1912.
- Monete inedite din orașele noastre pontice (Analele Acad. Rom. XXXV). București, 1913.
- Étude des monuments pondéraux de Suse. Paris, 1911.
- Ruzicka L.*, Cum ar trebui să se prezinte monetele moderne. București, 1913.
- Römische Medaillons im Bukarester Museum. Frankfurt a/M. 1914.
- Moisil C.*, Creșterea colecțiilor Academiei Române. Cabinetul Numismatic, pe anii 1911, 1912 și 1913. București.
- Considerațiuni asupra monetelor lui Mircea-cel-Bătrân. București, 1913.
- Medaliile lui Constantin Vodă Brâncoveanu. București, 1914.
- Monatsblatt d. numism. Gesellschaft in Wien*, Bd. IX, 25—37.

Cataloge. *A. Ricchmann & Co.*, Halle, Catalogul No. IX (1913), X (1914).

Rudolf Kube, Berlin. Catalogul din Martie 1914.

COLECȚIUNEA NUMISMATICĂ

O plachetă jubiliară a M. S. Regina Elisabeta (1913, bronz), dăruită de d. Tr. G. Djuvara, ministrul României la Bruxelles.

Doă medalii jubiliare ale liceului românesc din Năsăud (Transilvania), [bronz], dăruite de d. Const. Moisil.

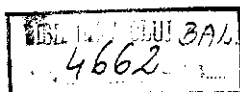
13 monete mici de bronz dela împărații: Aurelian (1), Prob (2), Constantin Chlor (1), Constantin-cel-Mare (6), Constantin junior (3), și trei de argint (Sigismund III groși 1596 și 1598; Sigismund Bathory gros 1517) dăruite de d. Al. Cantacuzino.

V. Situațiunea Cassei Societății dela ultima Dare de seamă din 22 Noembrie 1914 până la 31 Decembrie 1914

I N C A S Ă R I	P L Ă Ţ I
1) Taxe de membri fondatori (chitanțele No. 697, 698, 724) Lei 300.—	1) <i>I. Brandt</i> (clișee pentru No. 21 al Buletinului), conform contului 1 și 2 (1914). Lei 58.50
2) Cotizațiuni (chitanțele No. 690, 700, 705-707, 709, 713, 716-723). » 150.—	2) <i>F. Göbl Fii</i> (100 convocări pe cărți poștale) conf. cont. 3 » 10.—
3) Beneficii dela subscripția D. A. Sturdza (cont 6). » 50.—	3) Borderoul d-lui Const. Moisil (cheltueli de cancelarie) cont. 4 » 20.—
4) Vânzarea Buletinului din 1913 la librării. » 14.25	4) <i>F. Göbl Fii</i> , pentru tipăritul Buletinului No. 21 și alte imprimat, conf. cont. 5 » 257.—
	5) Incasatorului, 15% din suma de 110 lei » 16.—
<u>Lei 514.25</u>	<u>Lei 361.50</u>
Rest în cassa Societății la 31 Decembrie 1914 suma de <u>Lei 152.75</u>	
<p>In afară de această sumă, Societatea noastră mai posedă în cont curent, conform scrisoarei din 18/31 Decembrie 1914, la această dată, la Banca Marmarosch, Blank, București, suma de Lei 1.607.— Suma de lei 1.434, bani 58, nu s'a incasat până azi dela moștenitorii defunctului colonel Iordănescu.</p> <p style="text-align: right;">Cassier: Victor N. Popp.</p>	

SOMMAIRE

- NÉCROLOGUE. *Charles I Roi de Roumanie; D. A. Sturdza, président d'honneur de la Société Roumaine de Numismatique.*
- CONST. MOISIL *D. A. Sturdza et la numismatique roumaine.* Le feu homme d'état a été un grand collectionneur, le fondateur de la science numismatique en Roumanie et l'organisateur du Cabinet Numismatique de l'Académie Roumaine.
- G. SION. *Monnaies suédoises frappées dans l'atelier monétaire de Succava.* Le prince moldave Istrati Dabija (1661—1666) a fondé un nouvel atelier monétaire à Suceava — l'ancien monnayage de Moldavie a cessé de fonctionner depuis 1574 — et dans cet atelier on a frappé une grande quantité de faux shillings: polonais, suédois et brandenbourgeois de XVII siècle. M. G. Sion qui a fait l'acquisition de nombreuses monnaies de ce genre, publie la liste des shillings de la reine Christine, frappés à Succava.
- CONST. MOISIL. *Monnaies et trésors monétaires trouvés en Roumanie et dans les pays roumains environnants.* Suite du tableau de trouvailles monétaires commencé en 1913 (Cf. Buletinul 1913 p. 19 et 62; 1914 p. 23).
- C. M., *Nouvelles médailles.* Les médailles frappées en Allemagne, en Hongrie et en Russie à l'occasion de la guerre actuelle.
- CONST. MOISIL. Buletin bibliographique.
- Cronique.*
- Compte rendu et procès-verbaux des séances de la Société Roumaine de Numismatique en 1914.*

MEDALII ROMANEȘTI

Societatea Numismatică Română dispunând de un număr foarte restrâns de medalii ale Domnilor Români, a hotărât să le vândă cu preț redus și anume:

Medalia Mihai Viteazu, bronz, lei 3 exemplarul.

Medalia Matei Basarb, bronz, lei 3 exemplarul.

Medalia Șerban Cantacuzin, bronz, lei 3 exemplarul.

Medalia aniversării Unirii Principatelor (1859—1909), bronz, lei 5 exemplarul.

Doritorii se vor adresa la redacția Buletinului, trimițând costul înainte și adăugând pentru transportul cu poșta 70 bani.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

COLECȚIUNEA BULETINULUI

Din numerile vechi ale Buletinului Societății Numismatice Române se mai află în depozit următoarele:

Anul 1904 numerile 2, 5—6 și 7—8.

Anul 1905/6 fasciculele III—IV (1905) și I—II (1906). [Catalogul medaliilor românești].

Anul 1910 Darea de seamă (tot ce a apărut).

Anul 1911 fasciolele I și IV (tot ce a apărut).

Costul unei scrii din acești ani este de 10 lei. Doritorii se vor adresa la redacția Buletinului, trimițând banii înainte, plus 70 bani pentru transport.

DE VÂNZARE
O COLECȚIUNE DE MEDALII

80 EXEMPLARE DIFERITE

DE BRONZ ȘI ARGINT

Privitoare la evenimente și personaje
românești

A se adresa Administrației revistei

BCU Cluj / Central University Library Cluj
UN NUMĂR RESTRÂNS DE EXEMPLARE

DIN

MEDALIA JUBILIARĂ A LICEULUI ROMÂNESC

DIN

NĂȘĂUD

Se vând în folosul MESEI ELEVILOR dela acel liceu

La Administrația revistei

Redacția și Administrația: Calea Victoriei 135. — București.

PREȚUL: LEI 1,50.
